

**Gemeente
Haarlem**

VTH Evaluatie- programma 2024 en Uitvoeringsprogramma 2025

1 maart 2025

**Afdeling Vergunningen, Toezicht en
Handhaving**

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma voor afdeling VTH	4
1.2	Formatie-uitbreiding afdeling VTH	4
	Deel I – Evaluatieprogramma	5
2	Inleiding	5
3	Grote projecten en opgaven	6
3.1	Aanpak onrechtmatige bewoning Bedrijventerrein Waarderpolder.....	6
3.2	Project Woonwagenlocaties.....	6
3.3	Westelijk tuinbouwgebied.....	6
3.4	Huisvesting en leegstand.....	6
3.5	Legesverordening	8
4	Vergunningen	9
4.1	Cijfers.....	9
4.2	Relevante ontwikkelingen en trends	16
4.3	Speerpunten uit vorig uitvoeringsprogramma	17
5	Toezicht en Handhaving	19
5.1	Cijfers.....	19
5.2	Relevante ontwikkelingen en trends	23
5.3	Speerpunten vorig uitvoeringsprogramma	25
6	Speerpunten VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 – Doelen en ambities	27
6.1	Het op sterkte brengen van de formatie	27
6.2	Onboarden van nieuwe collega's	27
6.3	Verbeteren van de werkprocessen.....	28
6.4	Verbeteren van de samenwerking (intern en extern)	28
	Deel II – Uitvoeringsprogramma.....	29
7	Inleiding	29
8	Speerpunten en ambities voor 2025	30
8.1	Wettelijke taken en relevante ontwikkeling.....	30
8.2	Doelen en ambities.....	34
9	Samenwerking met verbonden partijen.....	36
9.1	De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ).....	36
9.2	Veiligheidsregio Kennemerland, Brandweer	36
9.3	Veiligheidsregio Kennemerland, GGD	37
10	Borging financiële middelen.....	39
	Deel III – Bijlagen	40
	Bijlage 1 – Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving.....	40

11.1	Wettelijke basis	40
11.2	Reikwijdte werkzaamheden	40
11.3	Geldende regelgeving als basis voor de uit te voeren taken	40
11.4	Algemene uitgangspunten in de werkwijze.....	40
11.5	Beleidscyclus.....	41
11.6	Omgevingswet en Wkb.....	41
11.7	Kwaliteitscriteria.....	42
11.8	Het kwaliteitszorgsysteem VTH	43
11.9	Inspelen op actuele vraagstukken	43
11.10	Handhavingsstrategie	43
11.11	Vormen van toezicht en handhaving.....	44
	Bijlage 2 – Procescriteria beleidscyclus VTH-taken	45
12.1	Twee cycli: beleidsvormend en uitvoerend.....	45
12.2	Big-8 model is een samenhangend geheel.....	45
12.3	De procescriteria volgens de Omgevingswet	45
12.4	Huidige regelgeving opgenomen via Invoeringswet	45
12.5	Randvoorwaarden hogere kwaliteit handhaving	45
12.6	Beleidscyclus VTH onder de Omgevingswet.....	46

1 Inleiding

Voor u liggen het VTH Evaluatieprogramma 2024 en het VTH Uitvoeringsprogramma 2025. Het Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma zijn gebundeld in dit document om het verband tussen de twee programma's aan te tonen. Door de evaluatie van 2024 vooraf te laten gaan aan het uitvoeringsprogramma voor 2025 wordt de relatie tussen beide documenten inzichtelijk. Het VTH Evaluatieprogramma 2024 richt zich op wat de afdeling VTH het afgelopen jaar heeft gedaan op het gebied van de VTH-taken. Het VTH Uitvoeringsprogramma 2025 richt zich vervolgens op de doelen, acties en ontwikkelingen op het gebied van de VTH-taken waar de afdeling zich in 2025 op zal gaan richten.

Het document is opgedeeld in drie stukken. Het eerste deel (hoofdstuk 2 tot en met 6) beslaat het VTH Evaluatieprogramma 2024, terwijl het tweede deel (hoofdstuk 7 tot en met 10) bestaat uit het VTH Uitvoeringsprogramma. Tot slot bestaat het derde deel uit de bijlagen met daarin de meer beschrijvende onderdelen zoals de werkzaamheden en formatie van de afdeling.

1.1 Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma voor afdeling VTH

Het werk op het gebied van de VTH-taken wordt in een keten uitgevoerd binnen de gemeente Haarlem. De afdeling VTH draagt samen met diverse disciplines de verantwoordelijkheid voor de VTH-taken. Deze disciplines zijn betrokken bij de inhoudelijke samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld wonen, veiligheid en handhaving, milieu, duurzaamheid, omgevingsbeleid, parkeren, evenementen, standplaatsen en gebiedsbeheer.

Hoewel de VTH-taken op een integrale wijze in de keten van de gemeente Haarlem worden uitgevoerd, is een groot deel belegd bij de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Dit Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma richt zich dan ook voornamelijk op de afdeling VTH. Binnen de afdeling zijn de VTH-taken verdeeld over verschillende teams die elk een eigen teammanager hebben. Hierdoor wordt een scheiding tussen de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving gewaarborgd. Naast de scheiding op de afdeling door middel van de verschillende teams, is er ook een scheiding in portefeuillehouders. De burgemeester is portefeuillehouder in het kader van toezicht en handhaving en een wethouder is portefeuillehouder voor vergunningen.

De afdeling VTH is een van de drieëntwintig afdelingen bij de gemeente. De afdeling bestaat uit vijf teams: Team Vergunningverlening, Team Toezicht & Handhaving, Team Procedures & Projecten, Team Advies & Ondersteuning en Team Afdelingsleiding.

1.2 Formatie-uitbreiding afdeling VTH

In 2023 heeft de gemeente Haarlem een onderzoek ingesteld om te onderzoeken of versterking nodig en mogelijk was voor het uitvoeren van de VTH-taken. Uit het onderzoek bleek dat er inderdaad extra capaciteit nodig was. De resultaten van het onderzoek zijn vervolgens ter informatie aan de raad aangeboden. De raad heeft de formatie-uitbreiding goedgekeurd in de Kadernota 2024. Het invullen van de vacatures neemt tijd in beslag, maar is in gang gezet. In 2024 is er ongeveer 6fte van de totale 32 beschikbare fte duurzaam ingevuld met nieuwe collega's voor de afdeling. De verwachting is dat deze lijn in 2025 zal worden voortgezet en dat de verschillende uitstaande vacatures op een duurzame manier kunnen worden gevuld. In het voorliggende VTH Evaluatieprogramma 2024 en VTH Uitvoeringsprogramma 2025 wordt daarom uitgegaan van een toegenomen bezetting en formatie zoals formeel beschikbaar op 1 januari 2025.

Deel I – Evaluatieprogramma

2 Inleiding

In het evaluatieprogramma wordt teruggekeken naar het afgelopen jaar. Aan de hand van cijfers wordt het werk dat door de afdeling VTH is gedaan in het afgelopen jaar inzichtelijk gemaakt. Daarnaast worden relevante ontwikkelingen beschreven, evenals eventuele knelpunten waar de afdeling tegenaan is gelopen bij het uitvoeren van de VTH-taken. Bovendien wordt gereflecteerd op de speerpunten, doelen en ambities uit het Uitvoeringsprogramma 2024 en wat de afdeling op het gebied daarvan in het afgelopen jaar heeft gedaan.

Omdat er al langere tijd signalen waren dat de productie en dienstverlening rondom de VTH-taken onder druk stonden, heeft Senze, in opdracht van de gemeente Haarlem, in het voorjaar van 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de beschikbare capaciteit. Gebaseerd op de resultaten van dit onderzoek heeft de raad in de Kadernota 2024 32 extra fte toegekend voor de afdeling. In 2024 was een van de speerpunten voor de afdeling VTH dan ook het op sterkte brengen van de formatie en de bezetting van de afdeling.

Daarnaast heeft de afdeling gewerkt aan het meer grip krijgen op het werk (een van de doelen zoals vastgesteld in het VTH-Beleidsplan 2024-2028) door meer inzicht te verkrijgen in de beschikbare middelen, taken en processen en deze (waar nodig) verder te optimaliseren of te updaten. De afdeling is hier eind 2023 mee begonnen en heeft deze lijn voortgezet in 2024.

In 2024 zijn er een aantal belangrijke ontwikkelingen geweest op de afdeling. Zo zijn op 1 januari 2024 de Omgevingswet en de Wkb ingegaan. In aanloop naar deze nieuwe wetten heeft de gemeente een aantal voorbereidingen getroffen om hier zo effectief en efficiënt mogelijk mee om te kunnen gaan. De Omgevingswet en de Wkb worden in hoofdstuk 4 verder beschreven.

Verder zijn er op de afdeling in 2024 ook een aantal ‘wisselingen van de wacht’ geweest op het gebied van de teammanagers, de afdelingsmanager en de teamindeling. Zo is de teamindeling van de afdeling veranderd en zijn er twee nieuwe teammanagers gestart. De teamindeling is inmiddels als volgt – Team Vergunningen (onder leiding van Bianca Kramer), Team Procedures en Projecten (onder leiding van Jörgen Walman), Team Toezicht & Handhaving (onder leiding van Jordi Lansdaal), Team Advies & Ondersteuning (onder leiding van Ilonka van der Meer) en team Afdelingsleiding (onder leiding van Wijnand Stoeckart). De afdeling heeft ook een nieuwe afdelingsmanagers gekregen, Wijnand Stoeckart.

Tot slot heeft de afdeling het afgelopen jaar ook gewerkt aan het ontwikkelen van een gedegen, afdelingsgericht onboardingsprogramma om de nieuwe collega’s welkom te heten en hen op een efficiënte en effectieve wijze in te werken. Het onboardingsprogramma wordt in hoofdstuk 6 verder beschreven.

In het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 3) worden de grote projecten en opgaven van 2024 besproken. Daarna worden in de hoofdstukken 4 en 5 de cijfers, relevante ontwikkelingen en trends en de speerpunten uit het uitvoeringsprogramma voor 2024 voor vergunningen (hoofdstuk 4) en toezicht en handhaving (hoofdstuk 5) besproken. In hoofdstuk 6 worden tot slot de speerpunten met betrekking tot de doelen en ambities voor de afdeling VTH uit het Uitvoeringsprogramma 2024 geëvalueerd.

3 Grote projecten en opgaven

3.1 Aanpak onrechtmatige bewoning Bedrijventerrein Waarderpolder

Onrechtmatige bewoning op een bedrijventerrein brengt gevaren voor bewoners en bedrijven met zich mee. De afgelopen jaren heeft de gemeente de onrechtmatige bewoning in de Waarderpolder succesvol aangepakt. Doel van de handhaving is om door middel van maatwerk de onrechtmatige bewoning te doen beëindigen. Middels het handhavingsproject wordt het doel zichtbaar bereikt. Op de adressen die aangeschreven zijn, wordt de (onrechtmatige) bewoning op termijn gestaakt. Bij overbewoning en (brand)gevaarlijke situaties wordt de overtreding direct beëindigd door het sluiten van de bedrijfspanen.

De 26 handhavingstrajecten die zijn opgestart in 2023, zijn in 2024 verder voortgezet. Daarnaast zijn er in 2024 17 nieuwe handhavingstrajecten opgestart. In 2 zaken zijn er opgelegde dwangsommen van rechtswege verbeurd en zijn hiervoor inmiddels de invorderingstrajecten opgestart.

Er wordt middels een maatwerkaanpak gehandhaafd. Zo worden er (zienswijze) gesprekken gevoerd met bewoners en eigenaren, ruime begunstigingstermijnen gegeven en wordt er soepel omgegaan met verzoeken tot verlenging hiervan. Op basis van de resultaten kan geconcludeerd worden dat er al veel is bereikt. In de reguliere aanpak is de verwachting dat binnen twee jaar de resterende verdachte adressen van fase 2 van de handhaving worden nagelopen en zodanig opgepakt. De voortgang hiervan zal worden gerapporteerd. De aanpak van de onrechtmatige bewoning en het tegengaan van adresfraude is één van de prioriteiten uit het Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid. In 2025 zal dit project worden voortgezet als regulier werk en onderdeel van het handhavingsbeleid VTH.

3.2 Project Woonwagenlocaties

Vanwege beperkte capaciteit en een groot aantal projecten dat tijd en middelen vereiste, had het Project Woonwagenlocaties afgelopen jaar geen prioriteit. Er was daarom in 2024 geen actieve rol op het gebied van de VTH-taken en voor de afdeling VTH binnen het project Woonwagenlocaties.

3.3 Westelijk tuinbouwgebied

Een aantal jaar geleden was het westelijk tuinbouwgebied een locatie waar veel verschillende zaken speelden op het gebied van de VTH-taken, waardoor het extra aandacht en capaciteit vereiste. Echter is dit in de afgelopen jaren (2023 en 2024) afgenomen. In 2024 hebben er een aantal zaken gespeeld in het westelijk tuinbouwgebied. De handhaving is voortgezet en daarnaast worden er regelmatig gesprekken gevoerd met de stichting 'Tuin van Haarlem'.

3.4 Huisvesting en leegstand

De druk op de woningmarkt heeft negatieve gevolgen voor de bestaande woningvoorraad en de leefbaarheid. De gemeente zet diverse instrumenten in om deze problemen te beheersen, zoals de huisvestings- en leegstandsverordening. Dit omvat voorrangswetgeving voor woonruimteverdeling, vergunningstelsels voor woningvorming, kadastrale splitsingen en toeristische verhuur en specifieke verhuurvergunningen voor leegstand en opkoopbescherming. In 2024 is daar de ondersteuning van particuliere huurders op basis van de Wet goed verhuurderschap bijgekomen.

In het Coalitieakkoord 2022-2026 zijn hiervoor de volgende actiepunten opgenomen:

1. *Tegengaan van speculatie*: Toepassen van juridische instrumenten tegen malafide beleggers, inclusief stad-brede opkoopbescherming;
2. *Beheersen toerisme*: Voorkomen dat toeristische verhuur (zoals Airbnb) de leefbaarheid schaadt;
3. *Aanscherping regelgeving*: Versterken van instrumenten voor huisvesting en vakantieverhuur en de regels voor woningvorming;
4. *Handhaving leegstandsverordening*: Extra capaciteit (2 fte) voor toezicht en handhaving in 2023 en 2024.

In navolging op het Coalitieakkoord, de wijziging van de Huisvestingswet in 2021 en de invoering van de Wet Opkoopbescherming is de 'Leegstandsverordening gemeente Haarlem 2022' ingevoerd en is de 'Huisvestingsverordening Zuid-Kennemerland/IJmond: Haarlem 2022' aangepast. Hierdoor zijn extra vergunningsplichten ingevoerd, waardoor de afdeling VTH meer capaciteit nodig heeft. In 2023 zijn twee inspecteurs aangenomen. In 2024 is dit aantal met een nieuwe inspecteur uitgebreid naar drie inspecteurs huisvesting. Samen met twee handhavingsjuristen vormen zij het team huisvesting. Zij richten zich op vijf pijlers:

1. Leegstand
2. Opkoopbescherming
3. Strijdig gebruik
4. Strijdige splitsingen
5. Particuliere vakantieverhuur

In het derde kwartaal van 2024 zijn daar taken in het kader van de Wet goed verhuurderschap bijgekomen. Samenwerking met bouwinspecteurs (voor technische aspecten) en Veiligheid en Handhaving (V&H) is essentieel. Vergunningen onder de leegstand- en huisvestingsverordening worden verleend door planbeoordelaars van team Vergunningen.

Hieronder worden de vijf pijlers (kort) nader toegelicht.

Leegstand

Sinds eind 2022 is de leegstandsverordening vastgesteld en van kracht. Een van de doelen is inzicht krijgen in de leegstand van woningen, kantoren binnen de gemeentegrens en winkelpanden in de wijk 'Oude Stad'. In 2024 lag, vanwege het grote woningtekort, de nadruk op leegstaande woningen.

Naast een meldknop voor eigenaren (operationeel sinds oktober 2022) is er sinds mei 2024 ook een meldknop voor omwonenden. Halverwege 2024 kreeg de afdeling VTH toegang tot de leegstandcijfers via de woonfraudemonitor van de afdeling V&H, waarmee een gerichte aanpak per wijk mogelijk werd. Op basis van CBS rapportage (Jan Kersloot) kwam de wijk Haarlemmerhoutkwartier met de hoogste leegstandcijfers naar boven. Dit was aanleiding om deze buurten te prioriteren om te onderzoeken. Daarnaast wordt het Rozenprieel Zuid nog opgepakt.

Woningcorporaties vormen een aparte doelgroep binnen leegstand. Woningcorporaties worden individueel aangesproken om leegstand van corporatiebezit beter te melden.

Opkoopbescherming

Ter bescherming van betaalbare woningen zijn er gebieden aangewezen waar beleggers en speculanten geen woningen mogen kopen voor verhuur. Toezicht en handhaving hierop is complex vanwege AVG-wetgeving. In 2024 zijn de benodigde processen ingericht en datasets verbeterd in samenwerking met de afdeling DIA. Bureauonderzoek is uitgevoerd naar potentiële overtredingen bij

koopwoningen uit 2022-2023 die potentieel onder de opkoopbescherming vallen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4. Bij een vermoeden van overtreding volgt een controle ter plaatse om eventuele strijdigheden daadwerkelijk te constateren en daar vervolgens op te handhaven. In 2025 wordt hier uitvoering aan gegeven.

Strijdig gebruik

Strijdig gebruik betreft overtredingen van het Omgevingsplan, zoals onrechtmatige bewoning en gebruik van panden met een andere bestemming dan wonen. Een terugkerend onderwerp hierin is het project 'Onrechtmatige bewoning Bedrijventerrein Waarderpolder' (zie ook hoofdstuk 3.1). Team huisvesting heeft in het vierde kwartaal van 2024 deelgenomen aan twee hercontroles binnen dit project. Daarnaast spelen thema's zoals arbeidsmigranten een belangrijke rol binnen de stedelijke opgaven. De inspecteurs die samenwerking met de afdeling V&H, die zich richt op ondermijning, zijn ondersteunend op het gebied van bouw- en brandveiligheid.

Strijdige splitsingen

De vergunningplicht voor woningvormen en omzetten wordt ingezet om schaarse kleine eengezinswoningen en de schaarse goedkope en middeldure woningvoorraad te beschermen en om overlast te voorkomen. Strijdige splitsingen komen aan het licht via collega's of via BAG-beheer naar aanleiding van aanvragen voor huisnummerbesluiten. Handhavingstrajecten zijn intensief en langdurig. Enerzijds omdat er huurders betrokken zijn die hun woning verliezen, wat vraagt om coulante begunstigingstermijnen bij het opleggen van een last onder dwangsom. Anderzijds omdat de financiële consequenties van handhaving voor betrokken eigenaren dermate grote zijn dat zij veelvuldig in bezwaar en beroep gaan.

Particuliere vakantieverbuur

Toezicht op Airbnb-verhuur gebeurde in 2024 via externe inhuur. Voor 2025 is kennisoverdracht gepland, zodat vaste krachten toezicht en handhaving op dit gebied kunnen overnemen.

3.5 Legesverordening

De inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de Omgevingswet per 1 januari 2024 brengt ingrijpende veranderingen met zich mee voor gemeentelijke processen, waaronder de financiering van vergunning- en toezichtstaken. In 2024 zijn verbeteringen in de legesverordening doorgevoerd. Echter is er nog een verbeterslag nodig in de legesverordening om deze optimaal af te stemmen op de nieuwe situatie. Daarom is eind 2024 opdracht gegeven aan adviesbureau Senze om een advies op te stellen ten aanzien van de kansen en mogelijkheden die de gemeente Haarlem nog heeft ten aanzien van de legesverordening. Op die manier kan de legesverordening optimaal worden afgestemd op de huidige situatie.

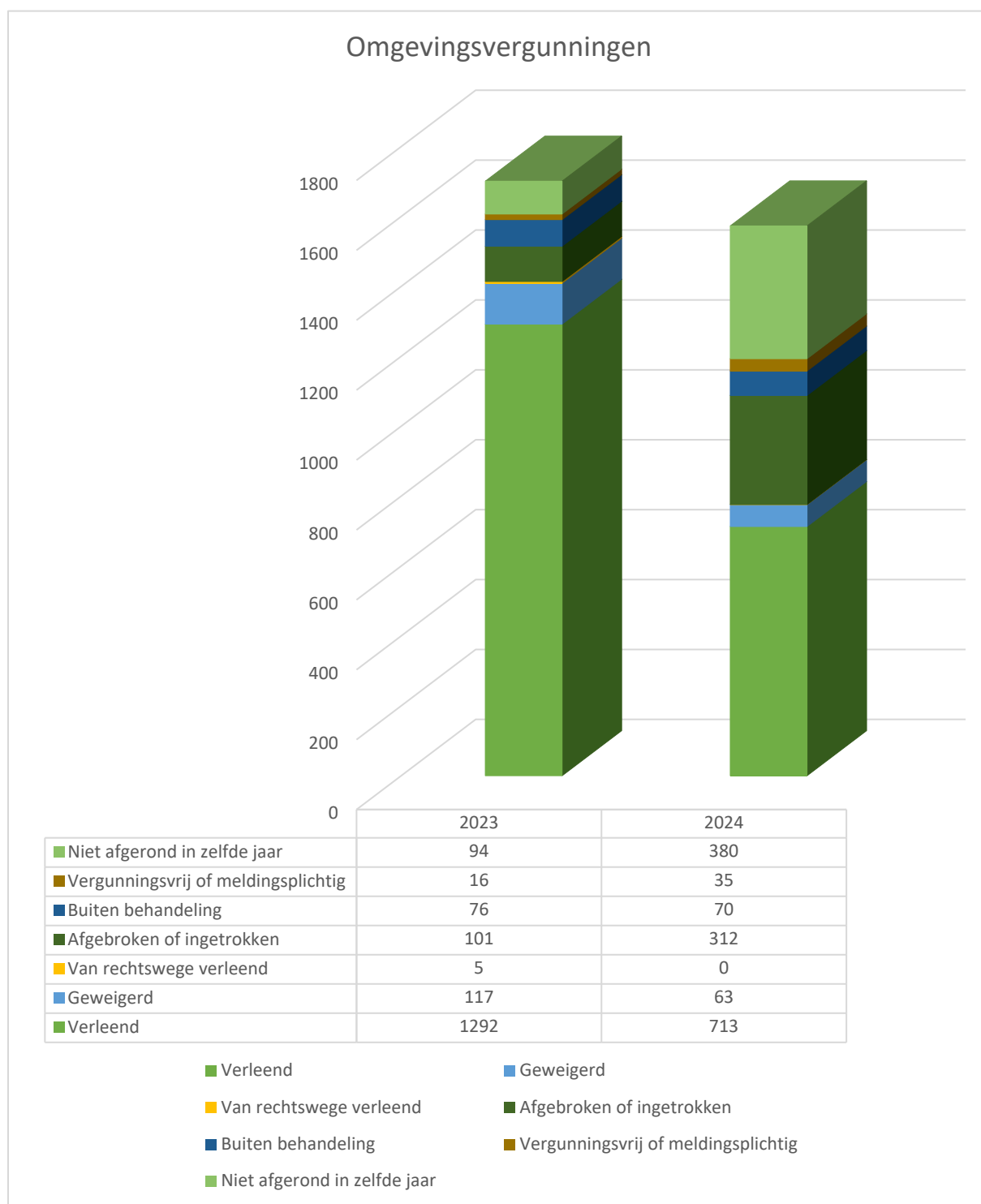
Senze zal, samen met medewerkers van de gemeente Haarlem, een vernieuwde, juridisch houdbare en praktisch toepasbare legesverordening ontwikkelen, die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), en die aansluit bij de gemeentelijke begroting en dienstverlening. Deze legesverordening zal ook worden geborgd zodat de verordening altijd actueel gehouden kan worden.

4 Vergunningen

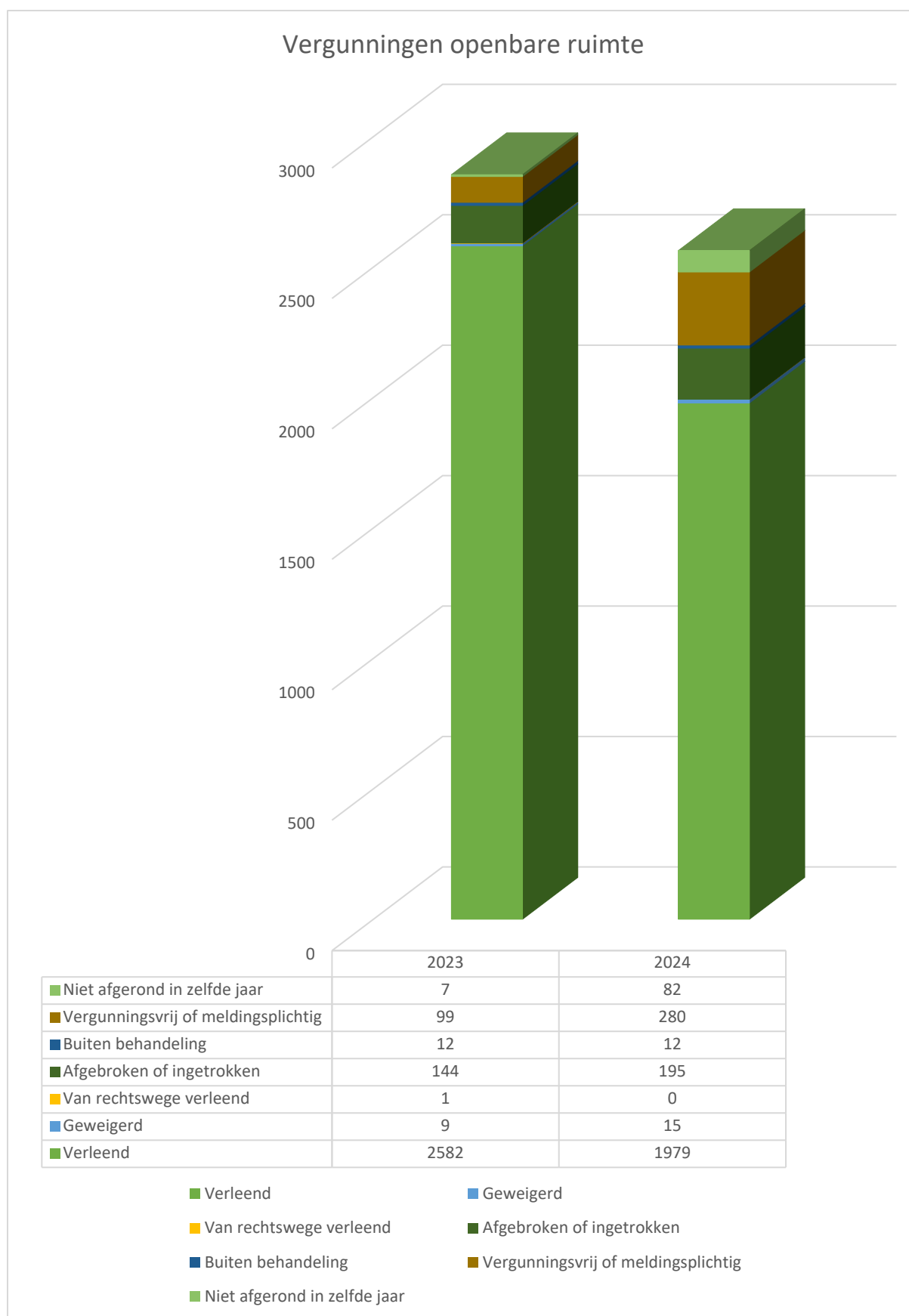
4.1 Cijfers

4.1.1 Vergunningaanvragen

In 2024 zijn in totaal 1613 omgevingsvergunningen aangevraagd. In de grafiek hieronder is te zien hoeveel daarvan zijn verleend, geweigerd of met een ander resultaat zijn afgerond. In de grafiek staan ter vergelijking dezelfde gegevens over 2023.

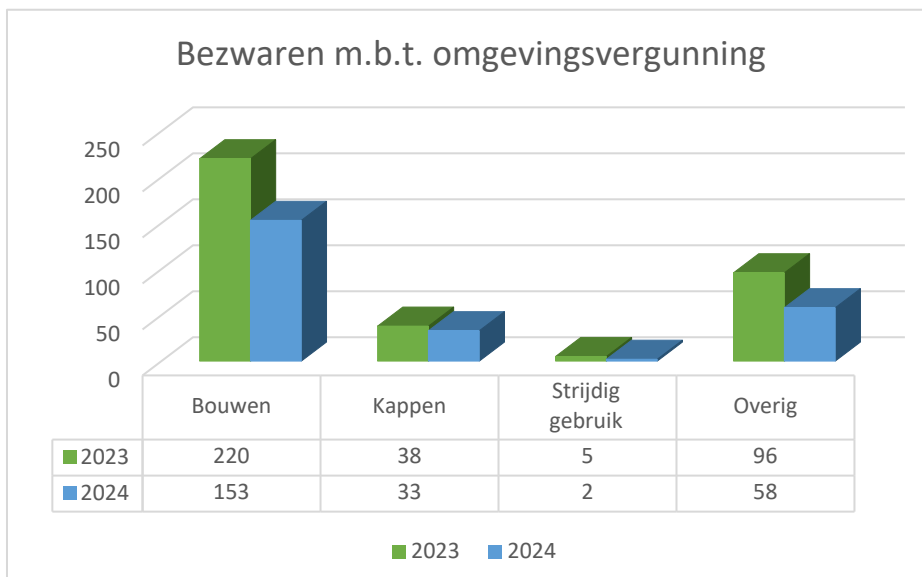

In 2024 zijn er 2590 vergunningsaanvragen openbare ruimte binnengekomen.

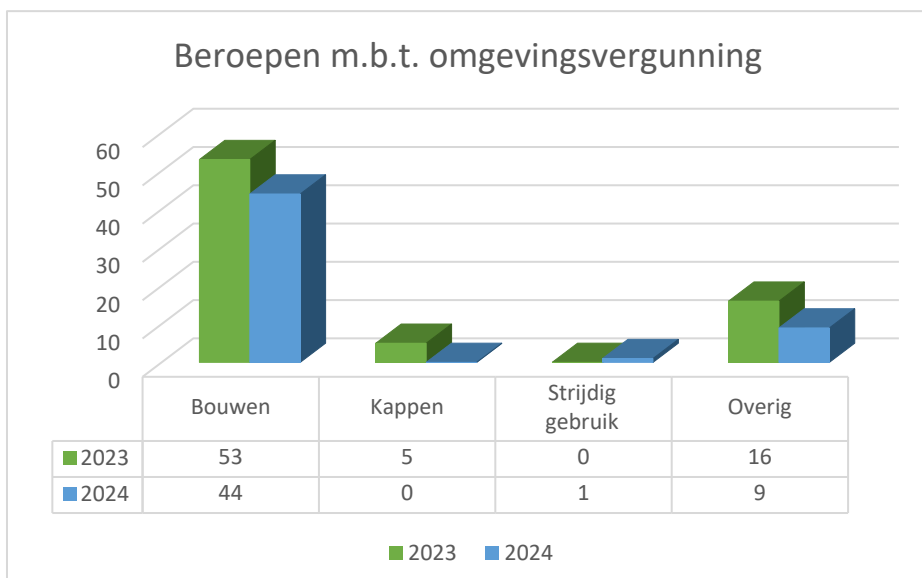
4.1.2 Bezwaren en beroepen

Er zijn in 2024 in totaal 246 bezwaren binnengekomen met betrekking tot een omgevingsvergunning. Zoals te zien is in onderstaande grafiek, is het aantal bezwaren op de verschillende onderdelen – omgevingsvergunningen voor bouwen, kappen, strijdig gebruik en overig – afgenomen ten opzichte van 2023.

Bij de bezwaren met betrekking tot kappen gaat het vooral om bezwaren tegen het weigeren van een kapvergunning in plaats van tegen het verlenen van een kapvergunning.

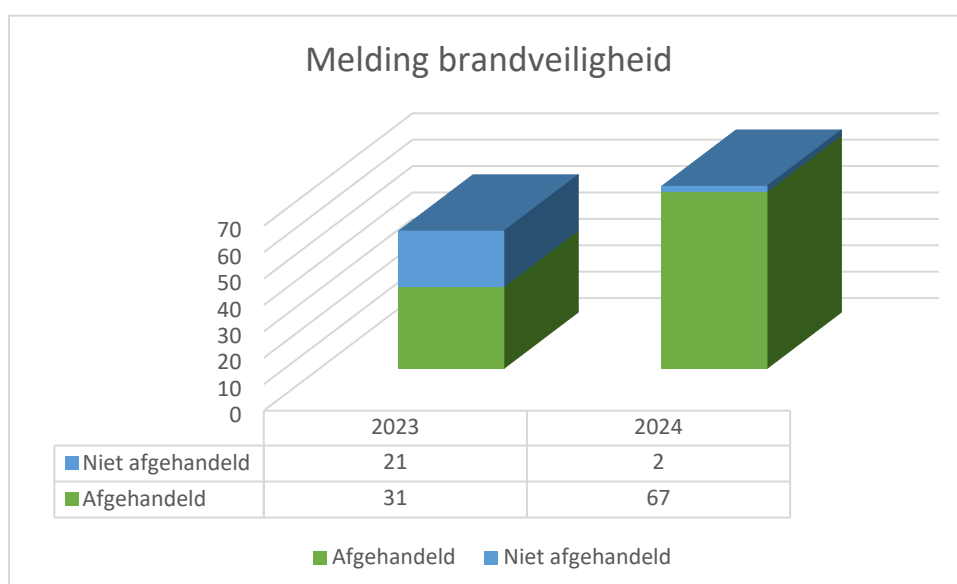
Er zijn in 2024 in totaal 54 beroepen binnengekomen met betrekking tot een omgevingsvergunning. Zoals te zien is in onderstaande grafiek, is het aantal beroepen op de verschillende onderdelen, met uitzondering van strijdig gebruik, afgenomen ten opzichte van 2023.

4.1.3 Brandveiligheid

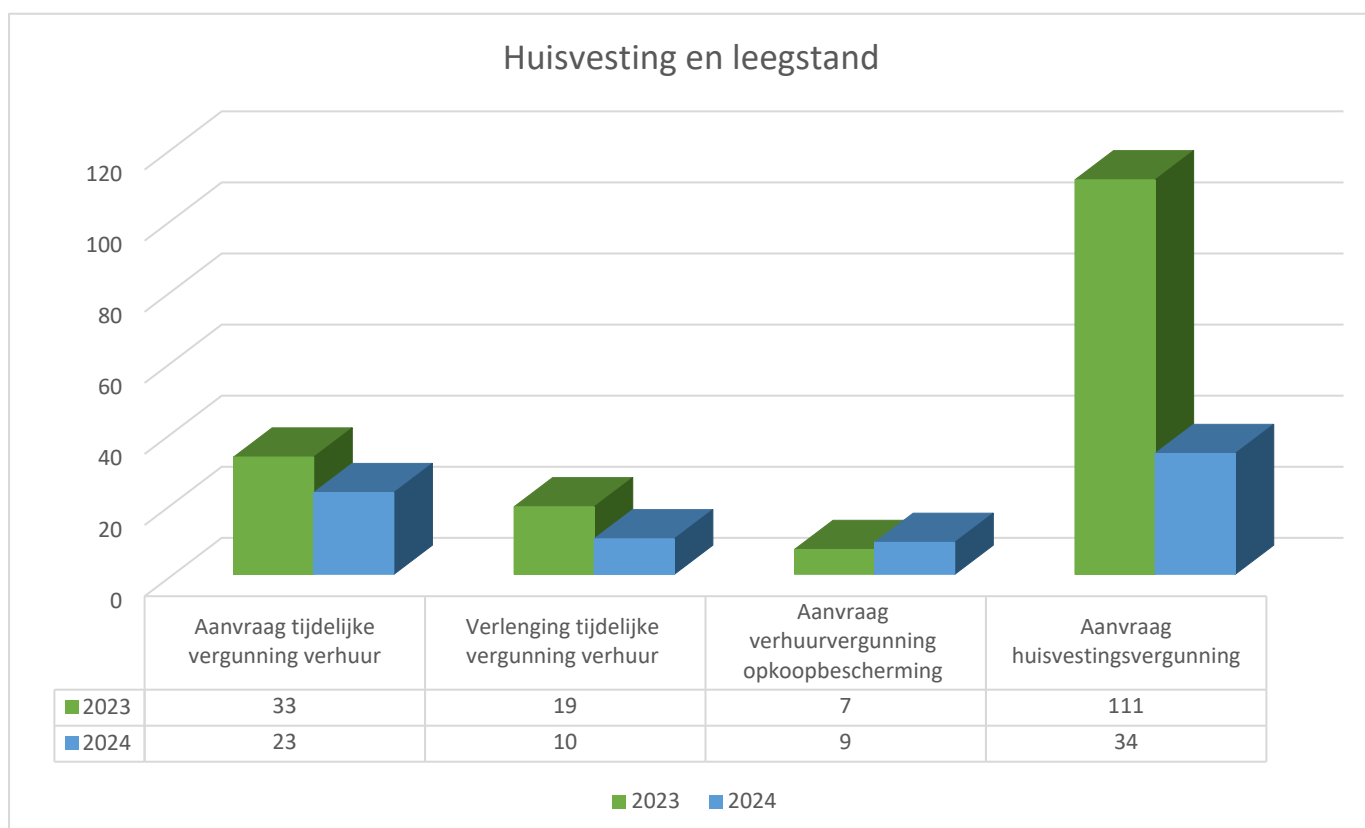
Vanaf 1 januari 2024 ging er een wetwijziging in waardoor alle vergunningplichtige inrichtingen in het kader van brandveiligheid overgegaan zijn naar meldingsplichtige inrichtingen. Vergunningsaanvragen die in 2023 ingediend waren en nog liepen zijn ten tijde van de wetwijziging, zijn afgehandeld als melding. In 2024 zijn er voor 69 locaties meldingen gedaan met betrekking tot brandveiligheid. Hiervan zijn er in 2024 67 afgehandeld.

Gezien de wetwijziging die op 1 januari 2024 is ingegaan, waarbij alle vergunningplichtige inrichtingen in het kader van brandveiligheid overgegaan zijn naar meldingsplichtige inrichtingen, kan dit vergeleken worden met een optelsom van het aantal locaties waarvoor in 2023 een omgevingsvergunning aangevraagd is voor de activiteit brandveiligheid en het aantal locaties waarvoor in 2023 een melding brandveilig gebruik is gedaan, wat in totaal 52 is. Hier is dus sprake van een toename in 2024 ten opzichte van 2023.

4.1.4 Huisvesting en leegstand

In onderstaande grafiek staan de cijfers van de vergunningen met betrekking tot huisvesting en leegstand.

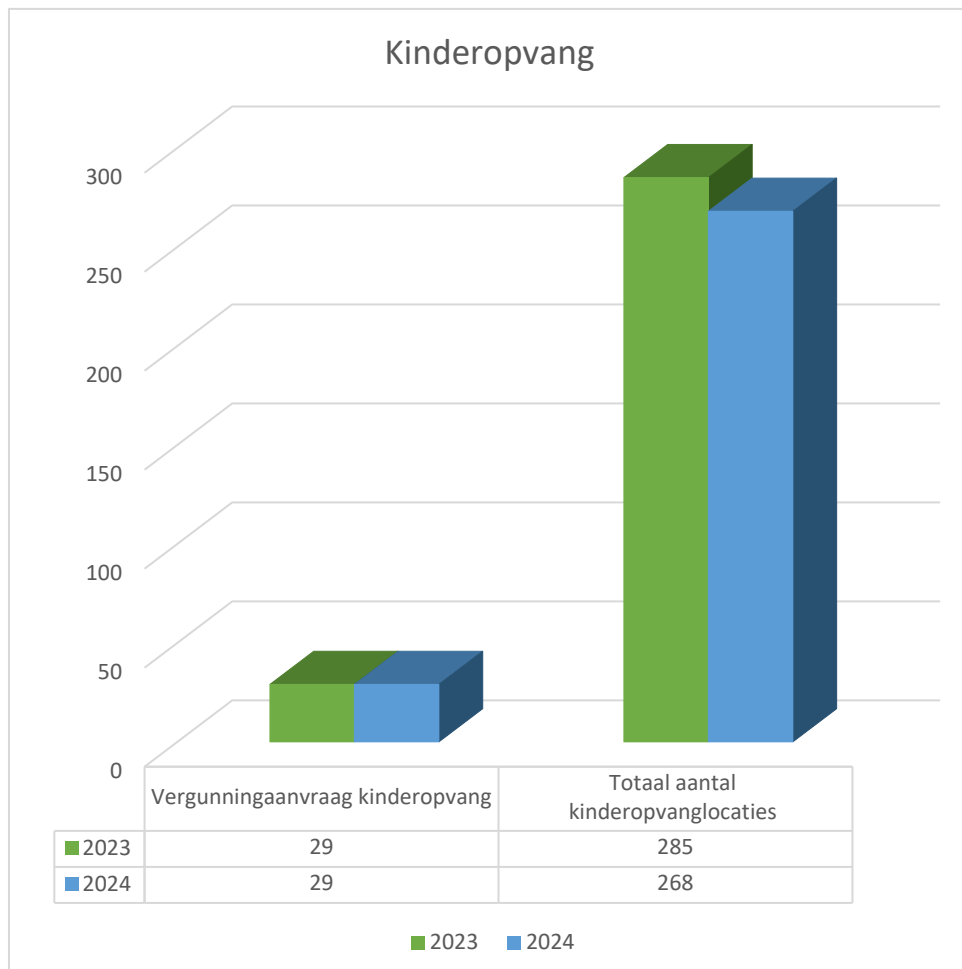
Van de 56 aanvragen voor een tijdelijke vergunning verhuur die in totaal zijn ingediend in 2023 en 2024, zijn 35 aanvragen ingediend voor woningen die bestemd zijn voor sloop of vernieuwbouw, voornamelijk vanuit woningcorporaties.

De 10 eerder verleende tijdelijke vergunningen verhuur die in 2024 zijn verlengd betreffen allemaal aanvragen voor woningen die bestemd zijn voor sloop of vernieuwbouw. Deze vergunningen zijn eerder voor een periode van 2 jaar afgegeven en mogen vervolgens steeds met 1 jaar worden verlengd met een maximum van 7 jaar.

Alle 9 verhuurvergunningen opkoopbescherming die in 2024 zijn aangevraagd, zijn verleend. Hiervan waren 6 vergunningen bestemd voor verhuur aan familie en 3 vergunningen voor tijdelijke verhuur van maximaal 12 maanden.

4.1.5 Kinderopvang

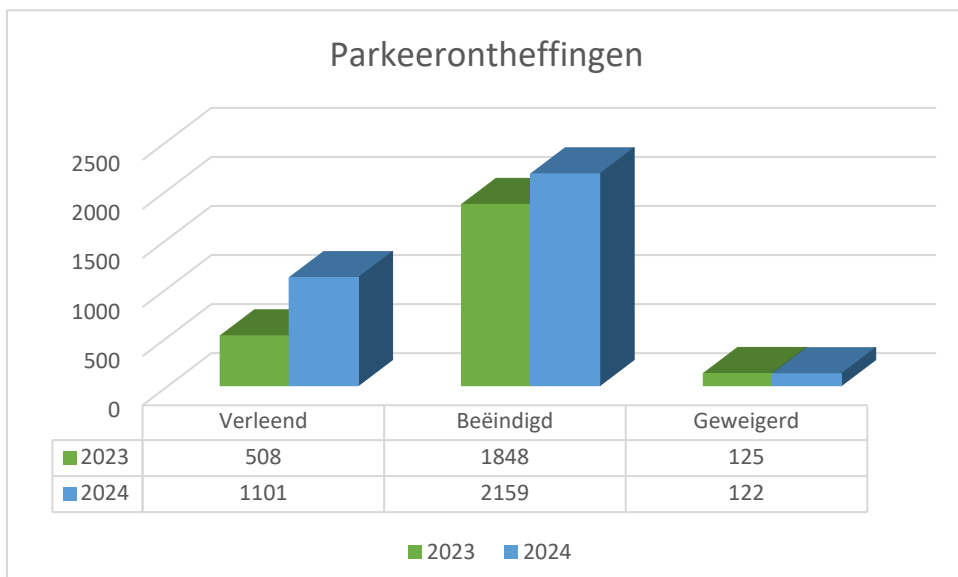
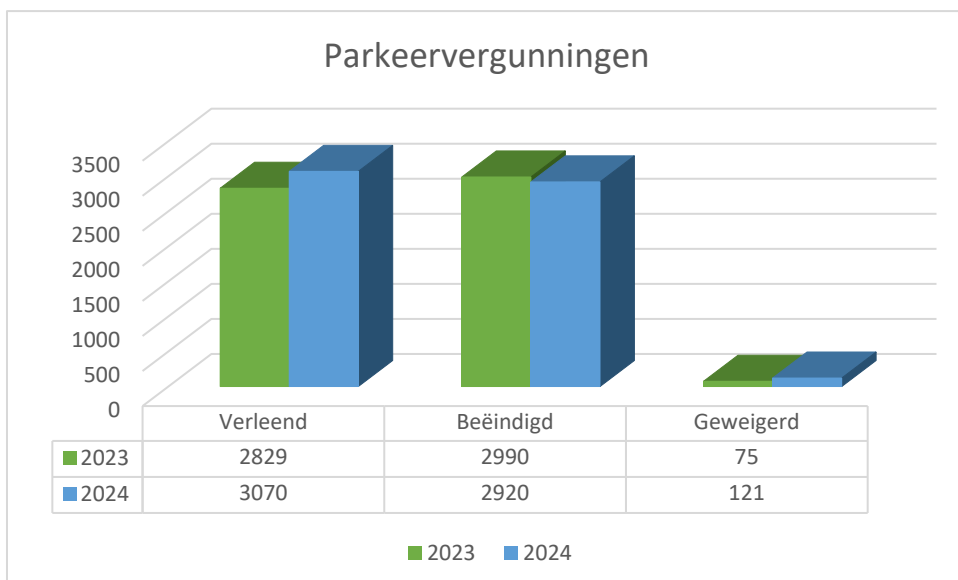
In onderstaande grafiek staat afgebeeld hoeveel vergunningaanvragen er zijn ingediend voor kinderopvanglocaties en hoeveel van deze locaties er in totaal in het peiljaar waren. Hieraan is te zien dat hoewel het aantal aanvragen gelijk is gebleven, het totaal aantal kinderopvanglocaties in 2024 is afgenomen.

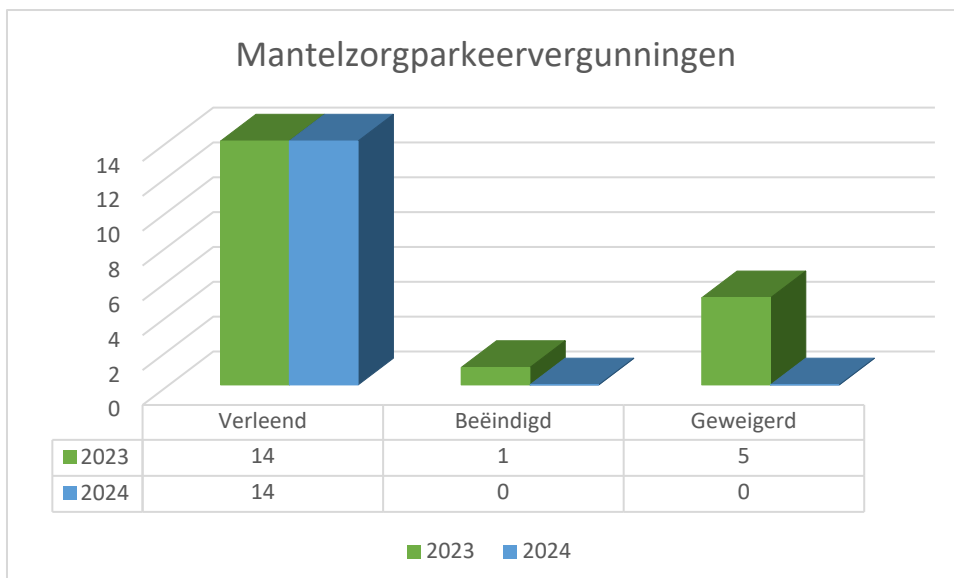

4.1.6 Parkeren

In onderstaande grafieken staan het aantal verleende, beëindigde en geweigerde parkeervergunningen, parkeerontheffingen en mantelzorgparkeervergunningen.

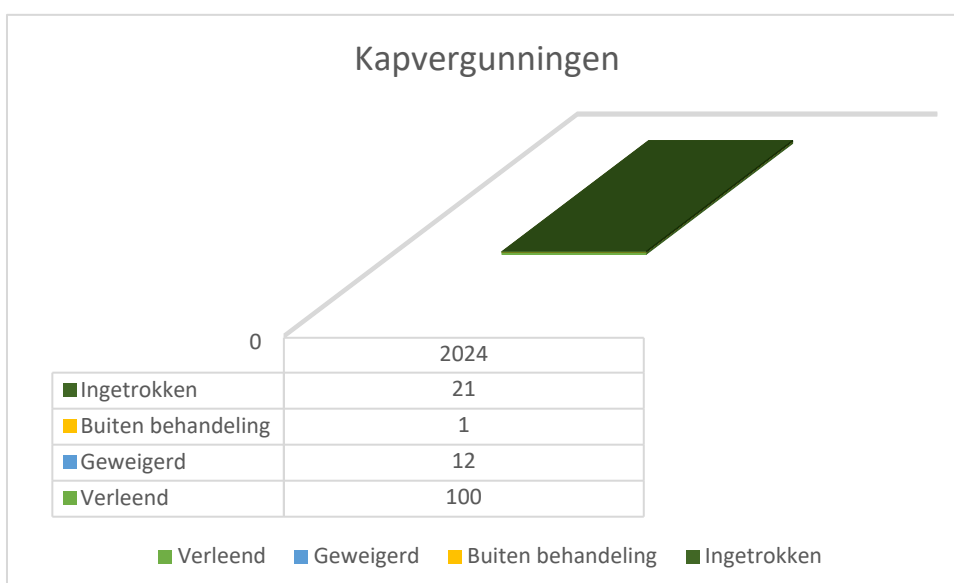
Zoals te zien in de grafieken, is er, ten opzichte van 2023, een toename in het aantal parkeervergunningen en -ontheffingen die zijn verleend, beëindigd en geweigerd in 2024.

4.1.7 Bomen

In 2024 zijn 134 vergunningsaanvragen voor het onderdeel kappen afgehandeld. Hiervan was bij 68 gevallen sprake van een herplantplicht.

4.2 Relevante ontwikkelingen en trends

4.2.1 Omgevingswet

Sinds januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De komst van de Omgevingswet brengt een grote verandering in de werkwijze en de manier waarop de gemeente omgaat met de fysieke leefomgeving met zich mee. De afdeling heeft zich hier voorafgaand aan de komst van de Omgevingswet op voorbereid. Zo is de afdeling in 2023 overgestapt op een nieuw zaaksysteem, PowerBrowser, dat in 2024 verder is ontwikkeld, en zijn medewerkers opgeleid.

Om te bepalen of de afdeling de Omgevingswet op een effectieve manier heeft geïmplementeerd in de processen, is opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar de stand van zaken ten aanzien van de implementatie gestart. Dit onderzoek is uitgevoerd door het bureau BMC. Het onderzoek uit laten voeren door een extern onderzoeksbureau heeft een aantal belangrijke voordelen. Zo zorgt het

ervoor dat de ervaringen die het bureau bij andere gemeenten heeft opgedaan kunnen worden meegenomen. Deze ervaringen kunnen vervolgens ook worden meegenomen in de evaluatie en kunnen als input dienen voor het verder optimaliseren van de implementatie van de Omgevingswet bij de Gemeente Haarlem.

Daarnaast is het voorgenoemde onderzoek van belang omdat het inzicht geeft in de huidige situatie. Het vertelt meer over de staat van de implementatie van de Omgevingswet bij de gemeente Haarlem, in hoeverre de in gang gezette ontwikkelingen op elkaar zijn afgestemd en wat de mogelijke verbeterpunten en aanbevelingen zijn.

BMC heeft inmiddels de resultaten van haar onderzoek gedeeld met de afdeling VTH in het rapport 'Kansen benutten'. Het rapport stelt dat, vanuit de strategie-pijler, de gemeente Haarlem er goed voor staat. Tegelijkertijd wordt ook geconstateerd dat er nog kansen zijn. Deze kansen bevinden zich vooral in de overgang van papier naar praktijk. BMC doet een aantal voorstellen voor verbetermogelijkheden aan de hand van verschillende pijlers (strategie, structuur en cultuur), waaronder het opzoeken van (verticale) integraliteit, het afstellen van de doelstellingen van de verschillende betrokken teams en afdelingen, het opzoeken van samenhang in het werkproces en het gebruiken van eenduidige taal.

Aan de hand van deze verbetermogelijkheden en met de informatie die is opgehaald door BMC zal de afdeling de komende jaren, in samenwerking met andere afdelingen, werken aan het versterken van het Omgevingswet-proof functioneren van de gemeente Haarlem.

4.2.2 Parkeren

Door een wisseling in systemen is er in 2022 een achterstand ontstaan in de facturatie van vergunningen en ontheffingen op het gebied van parkeren. Deze achterstand met betrekking tot de facturatie voor de vergunningen is voor de ontheffingen en vergunningen in 2024 zo goed als hersteld. In deze periode is de achterstallige facturatie voor 2023 en 2024 afgehandeld, waarbij het laatste deel van 2024 (half november tot eind december) eind januari 2025 wordt gefactureerd.

Het bezoekersparkeren voor 2024 moet nog gefactureerd worden. Het moment van facturatie wordt in afstemming met Cocensus besloten. Naar verwachting zal dit in het eerste kwartaal van 2025 worden afgerond.

4.3 Speerpunten uit vorig uitvoeringsprogramma

4.3.1 Aansluiting gemeentelijk beleid en landelijke wet- en regelgeving

In de vergunningverlening wordt met enige regelmaat geconstateerd dat gemeentelijke verordeningen en beleidsregels niet, of niet goed, aansluiten op elkaar en/of op landelijke wet- en regelgeving. Daardoor kan het lastig zijn om een vergunningaanvraag goed te beoordelen. In het VTH-Beleidsplan 2024-2028 evenals het VTH Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma 2023-2024 staat benoemd dat de afdeling, in samenwerking met andere afdelingen, wil werken aan het ontwikkelen van een systematiek om deze constatering – conform de Big-8 – terug te koppelen richting de beleidsontwikkende teams. Zoals gesteld in de onderzoeksresultaten van BMC, is het ondanks de ambities van de afdeling (en andere afdelingen) nog niet gelukt om de beleidscyclus te sluiten. Dit blijft een punt van aandacht voor de aankomende periode.

4.3.2 Vooroverleg

Een van de ideeën achter de Omgevingswet is dat initiatiefnemers sneller duidelijkheid kunnen krijgen over de haalbaarheid van hun plannen voor in de fysieke leefomgeving. Het vooroverleg speelt hier een belangrijke rol in. Middels het vooroverleg kunnen initiatiefnemers hun plan (voor)bespreken met het bevoegd gezag, voordat zij een aanvraag indienen. Daarna kunnen zij een definitieve aanvraag indienen, die vervolgens binnen de gestelde termijn van acht weken kan worden afgehandeld.

Vooruitlopend op de Omgevingswet is al in 2023 bepaald dat het vooroverleg – in een nog nader te bepalen vorm – opnieuw moet worden ingevoerd. In het VTH-Beleidsplan 2024-2028 is het invoeren van een vooroverleg geïnitieerd door de afdeling VTH een van de speerpunten.

Binnen de organisatie zijn er reeds verscheidene vormen van vooroverleg die zich richten op projecten van verschillende schaalgrootte en fasen in het proces. Er is in 2024 een projectgroep opgesteld die het vooroverleg vorm geeft binnen de afdeling VTH. Het gaat hierbij om het informatieverzoek en het behandelen van de conceptaanvraag/principeverzoek. Daarbij wordt nauw samengewerkt binnen de gemeente. In 2024 is vooral gekeken naar hoe het vooroverleg past binnen of naast de overige vooroverleg-structuren binnen de organisatie en wat er allemaal nodig is om een duurzaam en lopend proces neer te zetten. In 2025 wordt verder vorm gegeven aan dit proces.

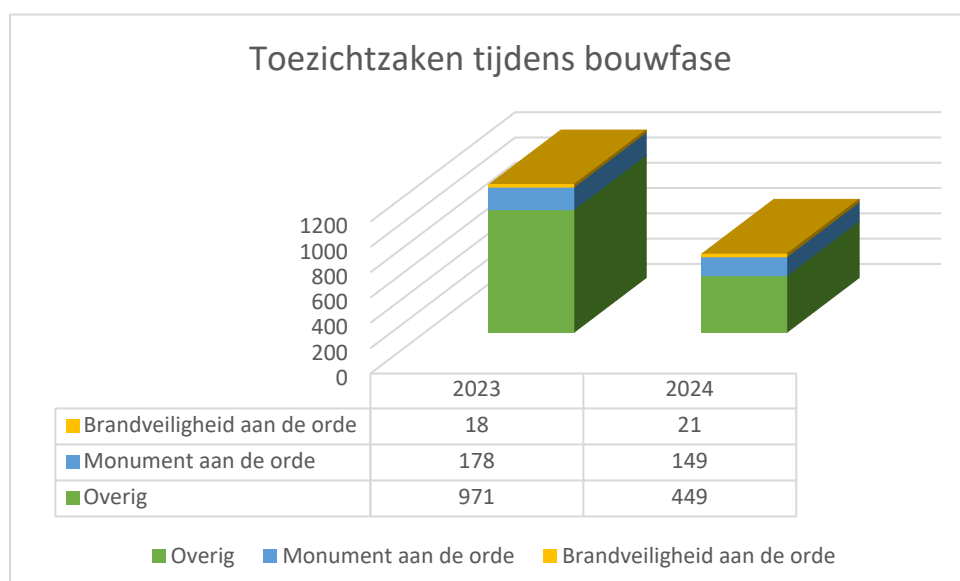
5 Toezicht en Handhaving

5.1 Cijfers

5.1.1 Toezicht n.a.v. omgevingsvergunning

In 2024 zijn 619 toezichtzaken in de bouwfase afgerond. Dit gaat om toezichtzaken naar aanleiding van een omgevingsvergunning. In 21 gevallen hiervan was er sprake van het onderdeel brandveiligheid en in 149 gevallen betrof het een monument.

Zoals in onderstaande grafiek te zien is, is er een groot verschil in het totaal aantal afgeronde toezichtzaken in 2023 en in 2024. Dit heeft ermee te maken dat in 2023, in verband met de migratie naar het nieuwe zaakstelsel, de administratieve achterstand in het stelsel is weggewerkt en dus veel oudere zaken die nog open stonden zijn afgesloten.

Naar aanleiding van afgegeven huisnummerbesluiten zijn daarnaast 17 locaties voor controle bezocht. Hierbij zijn ook huisnummerbesluiten meegerekend die in 2023 zijn gestart.

5.1.2 Overig toezicht

Brandveiligheid

In 2024 zijn er 42 controles op brandveiligheidsmeldingen uitgevoerd. Het gaat hierbij om de door de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) en door de afdeling VTH uitgevoerde controles.

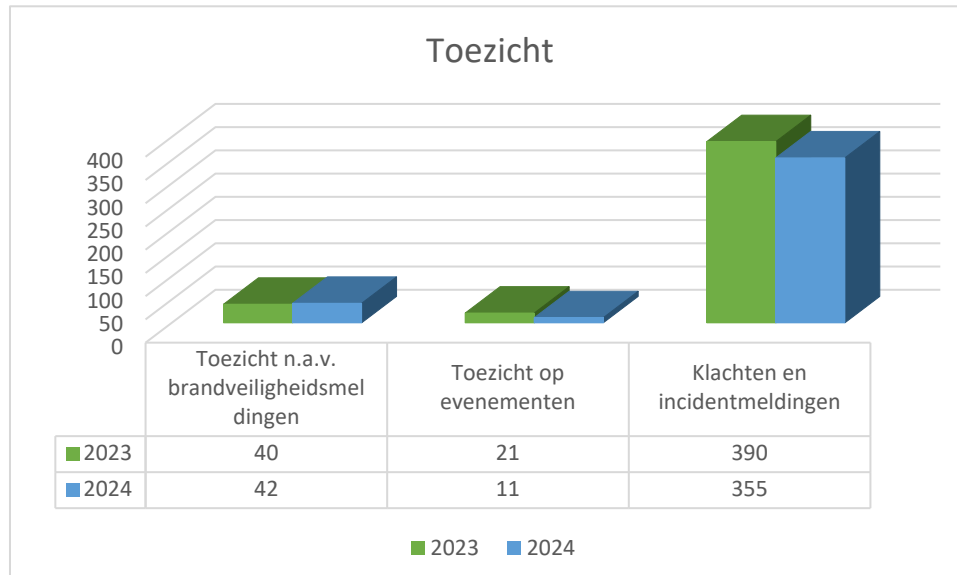
In 2024 zijn voor het eerst toezichttaken specifiek voor brandveiligheid afgehandeld door de afdeling VTH. Deze zaken zijn het gevolg van een verschuiving van taken en verantwoordelijkheden tussen de VRK en de afdeling VTH.

Evenementen

In 2024 zijn er 11 toezichtzaken bij een evenement afgerond en zijn er in totaal 18 controlerondes geweest.

Signaaltoezicht

In 2024 zijn 355 klachten en meldingen in behandeling genomen door de afdeling VTH. Het aantal binnengekomen klachten en meldingen dat in behandeling is genomen door de afdeling VTH is ten opzichte van het voorgaande jaar iets afgenomen (390 klachten en meldingen in 2023). Het overgrote deel van de meldingen heeft betrekking op bouwwerkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van de melder. Veelal is de klacht en/of melding terug te voeren tot de vraag of een vergunning of ontheffing is afgegeven voor de activiteiten die plaatsvinden.

5.1.3 Handhaving

In sommige gevallen volgde uit het toezicht een handhavingstraject. De precieze aantallen hiervan ontbreken echter, aangezien er geen eenduidige wijze van vastleggen is gehanteerd waardoor het niet mogelijk is een sluitende export te maken. Naar schatting gaat het om en nabij de 90 stilleggingen al dan niet in combinatie met een last onder dwangsom. Op 4 locaties is een dwangsom zonder stillegging opgelegd. Er zijn 3 locaties waar een last onder bestuursdwang is toegepast. Op 2 locaties is er een bestuurlijke boete opgelegd.

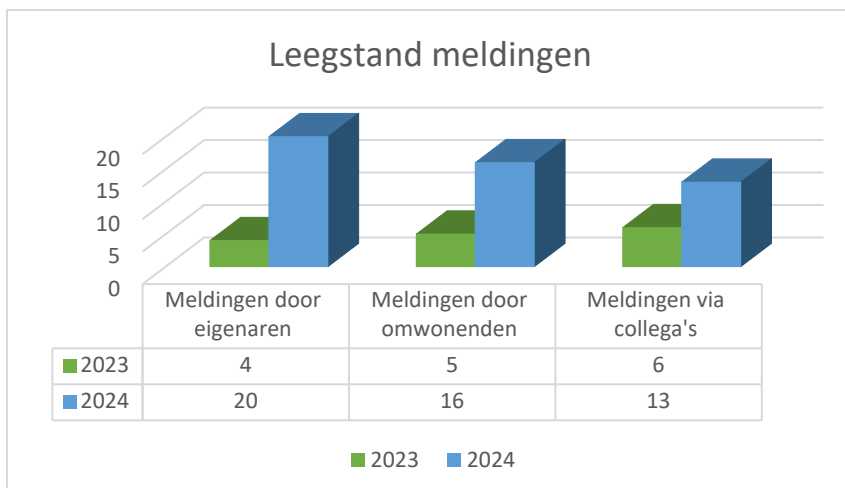
5.1.4 Huisvesting

Leegstand

In 2024 zijn er 50 adressen opgenomen in de leegstandslijst, ten opzichte van 15 in 2023.

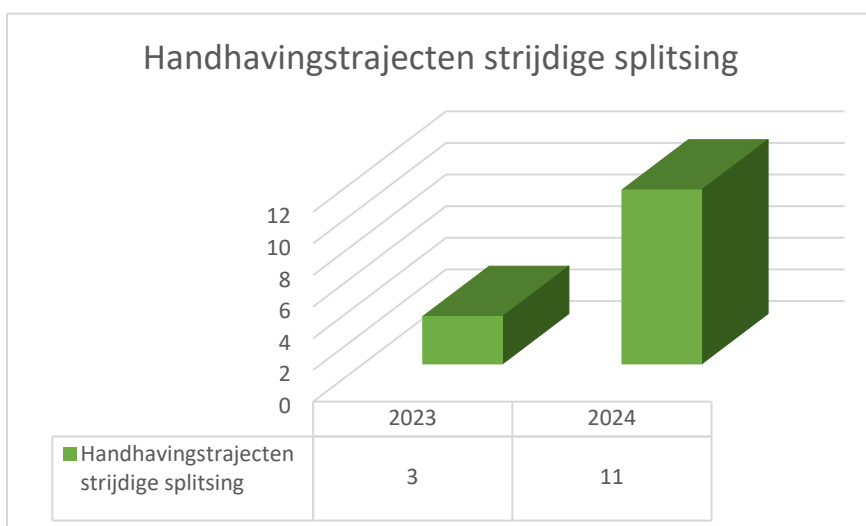
Het aantal meldingen, en daarmee het aantal geregistreerde leegstanden, is significant gestegen ten opzichte van 2023. Een groot deel van de meldingen komt vanuit woningcorporaties (36%), wat duidt op een sterkere samenwerking.

Het afhandelingspercentage is echter gedaald. In 2023 was het afhandelingspercentage nog 67% (10 van de 15 meldingen zijn afgehandeld). Van de 50 meldingen in 2024 zijn er echter 9 afgehandeld, wat een afhandelingspercentage van 18% betekent. 23 adressen zijn nog in behandeling, 2 panden staan te koop en er zijn nog 14 adressen lopend via woningbouwcorporaties. Dit wijst op meer complexe of langdurige dossiers, zoals verbouwingen (10 adressen) en juridische zaken, of dat de eigenaar in een verzorgingstehuis of kliniek (tijdelijk) woont. Dit laatste vraagt ook om verder onderzoek en mogelijk aanvulling op het beleid hoe hier mee om te gaan.

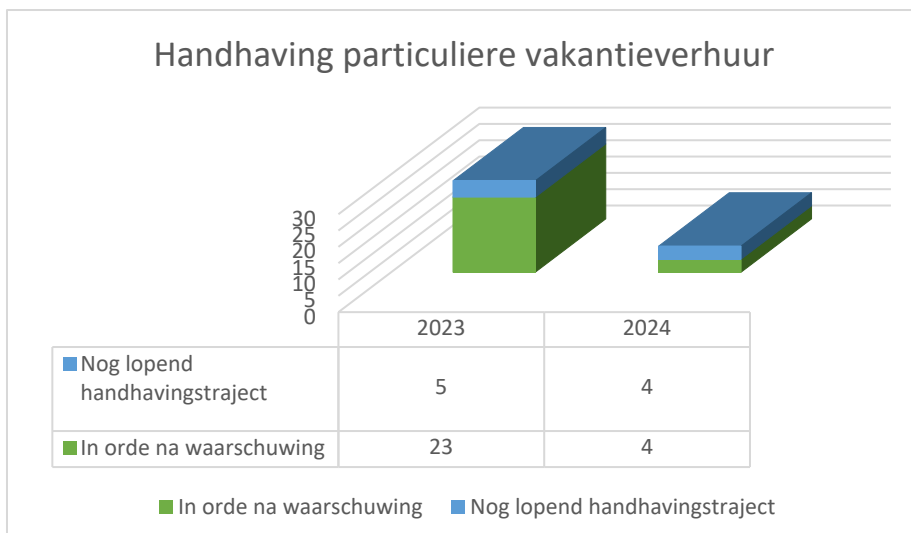
Strijdige splitsing

In 2024 zijn er 11 handhavingsbesluiten genomen waarbij sprake was van strijdige splitsing. In 2023 waren dit er nog 3.

Particuliere vakantieverhuur

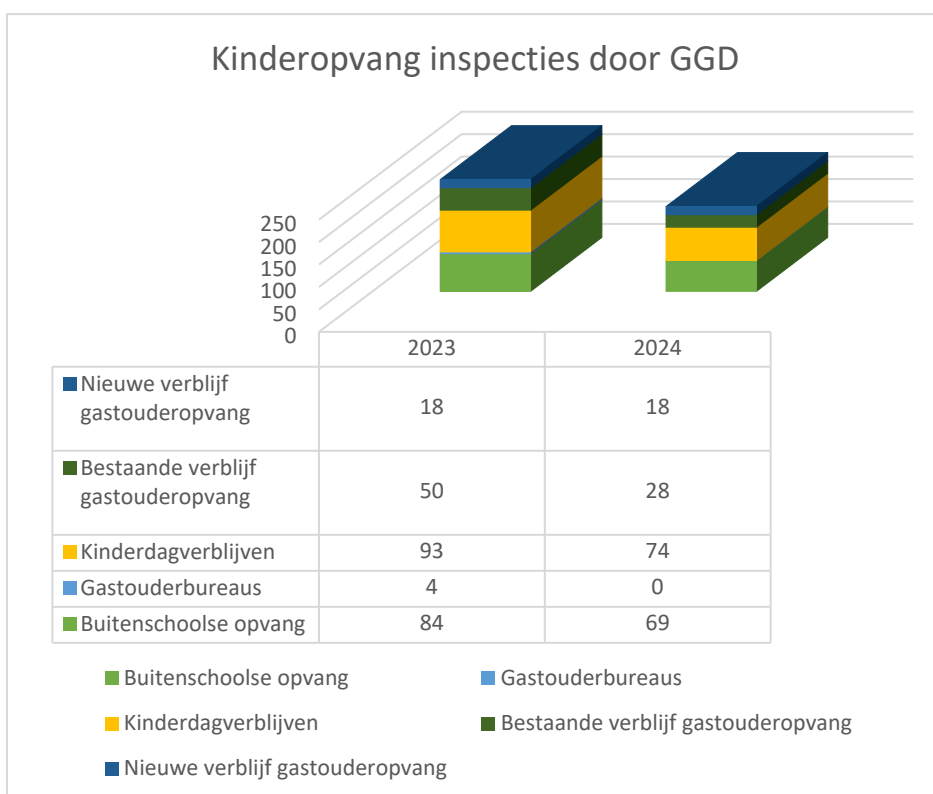
In 2024 zijn er 8 handhavingszaken gestart met betrekking tot particuliere vakantieverhuur. Dit is een daling ten opzicht van 2023, zoals te zien is in onderstaande grafiek.

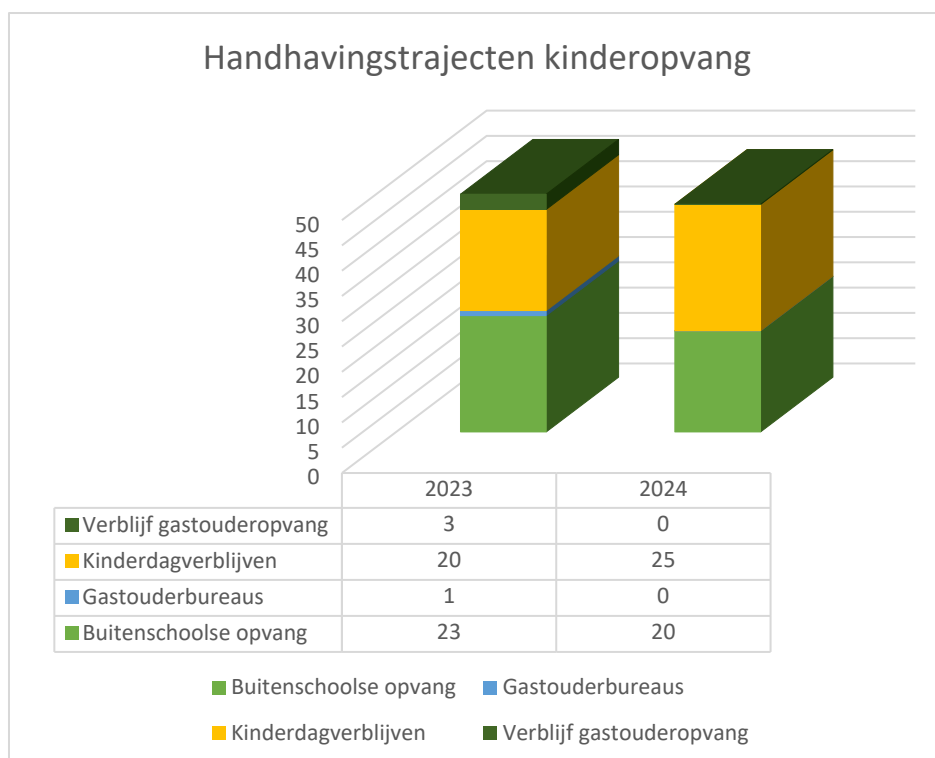

5.1.5 Kinderopvang

In 2024 zijn er 249 inspecties uitgevoerd bij locaties voor kinderopvang in Haarlem door de GGD. Dit heeft geresulteerd in 45 handhavingstrajecten, uitgevoerd door de juristen van VTH. Nog niet alle rapporten van 2024 zijn binnen bij de gemeente. Het totale aantal zal dus nog wat toenemen.

In onderstaande grafieken staan de aantallen uitgesplitst per type kinderopvanglocatie.

5.1.6 Bomen

In 2024 zijn er 37 locaties waarbij aan de herplantplicht van eerder verleende vergunningen is voldaan. Het betreft hier vergunningen die zowel in als reeds voor 2024 zijn verleend.

5.2 Relevante ontwikkelingen en trends

5.2.1 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Naast de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op 1 januari 2024 ingegaan. De Wkb zorgt voor een andere rol voor gemeenten in het bouwtoezicht. Het toetsen van bouwplannen en het toezicht houden tijdens bouwprojecten zal in bepaalde gevallen door de markt worden uitgevoerd, door de daarvoor aangestelde kwaliteitsborger. Dit zou er op termijn toe kunnen leiden dat er werkzaamheden bij de gemeente worden weggenomen, al is de verwachting dat hier andere, administratieve taken voor in de plaats zullen komen. Echter blijft de gemeente verantwoordelijk voor omgevingsveiligheid en de veiligheid van het bouwwerk en/of risico's op schade aan de leefomgeving, volksgezondheid en natuur.

Vooralsnog is de impact van de Wkb voor de afdeling VTH beperkt. Dit heeft als reden dat de Wkb gefaseerd wordt ingevoerd, waarbij vooral de laatste fases (veel) impact hebben op de afdeling en haar werkzaamheden.

5.2.2 Evenementen

De afdeling VTH ziet momenteel toe op de zogenoemde C-evenementen en alle evenementen waarop de afdeling bouwwerken ziet die een risico (kunnen) geven. Het is hierbij belangrijk op te merken dat het niet gaat om alle evenementen in Haarlem, maar juist om een selectie van de meest risicovolle evenementen.

In 2023 waren op het gebied van evenementen reeds een aantal ontwikkelingen te zien. Een van deze ontwikkelingen was een toename in het aantal evenementen. Deze trend heeft zich in 2024 voortgezet. Wat opvalt is dat het toezicht op evenementen een steeds grotere capaciteitsclaim doet bij de bouwinspecteurs van de afdeling VTH. De impact bij fouten is groter en de tijdsdruk bij organisatoren is enorm. Aan het aantal opmerkingen dat de bouwinspecteurs maken op bouwwerken en constructies, is te zien dat de kans op fouten met verregaande gevolgen toeneemt.

5.2.3 Monumenten

De toezichttaak met als doel de bescherming van monumenten is tweeledig. Aan de ene kant gaat het om constateren wanneer iemand iets gaat wijzigen, door middel van gebiedsgericht toezicht in met name de binnenstad. Aan de andere kant gaat het om vergunningen waarop de afdeling voor de activiteit monumenten het toezicht doet. In de werkelijkheid blijken de papieren vergunningen en de praktijk vaak van elkaar te verschillen op uitvoeringsdetails. Er worden buiten vaak nieuwe zaken ontdekt die op papier nog niet bekend waren. Het is daarom van belang om zorgvuldig om te gaan met de capaciteit die op dit onderwerp wordt ingezet om op die manier vertragingen te beperken, maar tegelijkertijd ook onomkeerbare schade te voorkomen.

5.2.4 Kinderopvang – Controles GGD

Gemeenten zijn volgens de Wet Kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op de handhaving van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen. De feitelijke uitvoering van de inspecties ligt bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). De GGD houdt dus namens de gemeente toezicht op de kinderopvang. De GGD brengt in dit kader inspectierapporten uit, die in de bestaande landelijke gebruikers- en uitvoeringssystemen – het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) en de Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) – worden geplaatst. Eventuele handhavingsacties, voortvloeiend uit de inspecties, worden door de gemeente uitgevoerd.

Kort terugkijkend op het afgelopen jaar kan worden geconcludeerd dat het jaar naar verwachting is verlopen. Volgens de afspraken die door de gemeente met de GGD zijn gemaakt, hebben er bij alle kindercentra en 50% van de gastouders werkzaam in de gemeente Haarlem onderzoeken plaatsgevonden. De gemeente heeft hierover adviezen van de GGD ontvangen of deze adviezen komen nog binnen. Naast deze onderzoeken, hebben er ook onderzoeken voor en na registratie van nieuwe locaties plaatsgevonden. Begin 2025 worden de uitgevoerde onderzoeken geëvalueerd en wordt de gemeente geïnformeerd over het geheel van de uitgevoerde toezichttaken.

In december 2024 heeft de Inspectie van het Onderwijs de jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd. Daarbij wordt gekeken naar het jaar ervoor, dus 2023. Bij deze analyse is nagegaan of er risico's zijn in de uitvoering van de taken die de gemeente krachtens de Wet Kinderopvang in medebewind heeft gekregen voor het jaar 2023. Hieruit blijkt dat zij geen aanleiding zien voor verder onderzoek. Hiermee kunnen we stellen dat de gemeente Haarlem heeft aangetoond in 2023 te hebben voldaan aan de wet- en regelgeving, waaronder de Wet Kinderopvang. Voor het jaar 2024 zal later (eind 2025) een risicoanalyse door de inspectie worden uitgevoerd nadat de gemeente Haarlem de jaarverantwoording toezicht en handhaving kinderopvang (voor 1 juli 2025) heeft aangeleverd.

Flexibiliteit van de inspectieactiviteit

Het toezicht in 2024 heeft in het teken gestaan van de zogenaamde flexibele inspectieactiviteit en de intensivering van het toezicht op de gastouderopvang. Wat betreft de flexibele inspectieactiviteit heeft de GGD Kennemerland, in afstemming met de gemeenten in de regio, de inspecties meer risico-gestuurd ingericht evenals thematisch. Er wordt maatwerk geboden bij het toezicht, waarbij de

inspectiegeschiedenis (tekortkomingen) en de thema's waar zorg over zijn het uitgangspunt van de inspectie vormen. Daarnaast maken de verplichte voorwaarden altijd deel uit van de inspectie. Door flexibel toezicht worden over de jaren meerdere kwaliteitseisen getoetst waardoor er een breed beeld wordt gevormd over de kwaliteit van de opvanglocatie.

Investering in nieuwe wetgeving

Toezichthouders hebben in 2024 tijd geïnvesteerd in het meenemen van nieuwe regelgeving bij ieder jaarlijks onderzoek. Eind 2024 kan gesteld worden dat deze investering loont. De nieuwe kwaliteitseisen van 2023 worden op deze manier geborgd in het huidige beleid van de kinderopvang, wat als gevolg heeft dat er minder handhaving en minder nadere onderzoeken nodig zijn.

5.2.5 Huisvesting

De afgelopen jaren heeft de gemeente de onrechtmatige bewoning in de Waarderpolder succesvol aangepakt. Het doel van de handhaving is om de onrechtmatige bewoning te doen beëindigen. Er is te zien dat met het handhavingsproject dit doel wordt bereikt. Op de adressen die aangeschreven zijn, is de (onrechtmatige) bewoning gestaakt. Bij overbewoning en (brand)gevaarlijke situaties wordt de overtreding direct beëindigd door het sluiten van de bedrijfspanden.

5.3 Speerpunten vorig uitvoeringsprogramma

5.3.1 Werving nieuwe toezichthouders brandveiligheid en huisvesting

Het team Toezicht en Handhaving heeft een aantal nieuwe collega's op het gebied van huisvesting aangenomen. Deze nieuwe collega's versterken het huisvestingsteam van de afdeling. De afdeling zal in het komende jaar werken aan het werven van nieuwe collega's op het gebied van brandveiligheid.

5.3.2 Versterken handhavingsarrangement

In 2024 is de afdeling, in samenwerking met een aantal andere afdelingen, bezig geweest met het versterken van het handhavingsarrangement. De bredere samenwerking heeft aan deze versterking bijgedragen omdat er daardoor meer middelen beschikbaar kwamen om mee te handhaven. Het versterkte handhavingsarrangement was onder andere terug te zien in de aanpak rondom (illegaal) vuurwerk in de gemeente Haarlem, het verbeterplan Transvaal, de aanpak in het Rozenprieel en de aanpak van de Zijlweg, waarbij de afdeling nauw samen heeft gewerkt met andere afdelingen waaronder V&H en JZ.

5.3.3 Bestuurlijke boete

De bestuurlijke boete is het afgelopen jaar een aantal keer ingezet met wisselend succes. Het wisselende succes was te danken aan de juridische complexiteit van het opleggen van een bestuurlijke boete. Ondanks het wisselende succes van de bestuurlijke boete, wil de afdeling deze lijn in 2025 doorzetten en deze dan ook (in toenemende mate) toepassen. De reden hiervoor is dat in de handhaving gemerkt wordt dat de huidige sanctieinstrumenten in de markt ontoereikend zijn voor bewuste overtreders. Bestuurlijke boetes vormen in deze gevallen een mooie aanvulling op de herstellende sanctieinstrumenten zoals de last onder dwangsom en de last onder bestuursdwang. De bestuurlijke boete is een passende manier om overtreders af te schrikken en overtredingen op een effectieve wijze te voorkomen en aan te pakken.

5.3.4 Langdurige handhavingstrajecten en grote opgaven

In 2023 was er op het gebied van langdurige handhavingstrajecten en grote opgaven een stijging te zien. De verwachting was dat deze stijging zich in 2024 voort zou zetten. Met dat in gedachten was het voor de afdeling van belang om in die gevallen kritisch te reflecteren op de rol die de toezichthouders en handhavers in deze projecten en opgaven moesten en konden spelen. Het doel was daarbij om bij de eigen rechtsmiddelen te blijven en risicogericht te werken. Waar mogelijk en wanneer het bijdroeg aan de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken, werd er zoveel mogelijk opgetrokken en afgestemd met de andere disciplines. De toezichthouders en handhavers waren meer gericht op legalisatie en maakten daarbij gebruik van vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek bleek dat er geen kans was op legalisatie, werd er ook niet begonnen aan de vergunningaanvraag. Dit had als gevolg dat de trajecten minder lang werden. De bedoeling is om deze lijn in 2025 voort te zetten.

6 Speerpunten VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 – Doelen en ambities

De afdeling VTH heeft zich in 2024 ook bezig gehouden met het werken aan de doelen die zij voor zichzelf heeft gesteld in het VTH-Beleidsplan 2024-2028. In het beleidsplan zijn een aantal doelen vastgesteld waar de afdeling gedurende vier jaar aan gaat werken, namelijk het verkrijgen van inzicht, het optimaliseren van de processen van de VTH-taken en het ontwikkelen van de organisatie rondom de VTH-taken.

6.1 Het op sterkte brengen van de formatie

De raad heeft vanaf 2024 formatie beschikbaar gesteld om meer capaciteit te creëren op de VTH-taken. In 2024 is er ongeveer 6fte van de beschikbare 32 fte duurzaam ingevuld met nieuwe collega's voor de afdeling. De verwachting is dat deze lijn, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt en de moeilijkheid in het vinden van nieuwe collega's met het juiste profiel, in 2025 zal worden voortgezet en dat de verschillende uitstaande vacatures op ten duur op een duurzame manier kunnen worden gevuld. Er wordt daarbij rekening gehouden met de diversiteit in de teams op het gebied van ervaring en kennis. Er wordt gewaakt voor kennisuitwas door in te zetten op onderlinge begeleiding en het aanbieden van opleidingen.

Naast de nieuwe vaste collega's zijn er een aantal collega's deta-vast gestart in 2024. Over het algemeen kan daarmee worden gesteld dat de afdeling inmiddels ongeveer een derde van haar wervingsopgave heeft vervuld. Al is het daarbij belangrijk om op te merken dat er tevens collega's afscheid hebben genomen, waarmee de wervingsopgave groter is dan alleen uitbreiden en ook nieuwe ontstane vacatureruimte (als gevolg van bijvoorbeeld pensionering) beslaat.

6.2 Onboarden van nieuwe collega's

Om de nieuwe collega's op een gerichte wijze in te kunnen werken zodat zij snel hun draai vinden op de afdeling en in het werk, evenals om hen welkom te heten op de afdeling, heeft de afdeling in 2024 een eigen onboardingsprogramma ontwikkeld. Het onboardingsprogramma bestaat uit een aantal onderdelen en is bedoeld als aanvulling op het gemeentebrede onboardingsprogramma. Het onboardingsprogramma beslaat de eerste 100 dagen bij de afdeling VTH waarin de nieuwe medewerkers bijgestaan worden door een buddy en regelmatig contact hebben met hun teammanager. De nieuwe collega's ontvangen een welkommail met daarin informatie over hun eerste werkdag en een onboardingsdocument met daarin informatie over de gemeente Haarlem (en Zandvoort), de afdeling VTH en hun nieuwe team. Daarnaast bevat dit document ook informatie over de opdrachten die onderdeel zijn van het onboardingsprogramma – de ontwikkelopdracht en de verwonderingsopdracht. Beide opdrachten zijn gericht op het helpen ontwikkelen en begeleiden van de nieuwe medewerkers en het leren van hun inzichten (zowel de positieve observaties als de verbeterpunten).

Het nieuwe onboardingsprogramma wordt sinds september 2024 aangeboden aan nieuwe medewerkers bij de afdeling VTH. De feedback van nieuwe collega's is positief. Zij waarderen de informatie die zij krijgen toegestuurd, de momenten die zijn ingepland met de teammanagers en buddies en merken over het algemeen op dat zij zich welkom voelen op de afdeling. Op basis van de verdere feedback zal het onboardingsprogramma in de komende periode worden aangescherpt en verbeterd.

6.3 Verbeteren van de werkprocessen

Gezien de extra capaciteit, is er ruimte ontstaan om te kunnen werken aan de in het VTH-Beleidsplan gesteld doelen en zo toe te werken naar de visie op de VTH-taken zoals in het beleidsplan vastgesteld. Er zijn een aantal projectgroepen gestart die zich richten op het verbeteren van de werkprocessen en de producten, zoals de omgevingsvergunning en andere sjablonen. Er is bovendien, zoals eerder vermeld, een projectgroep gestart die zich bezig houdt met het inrichten van het proces rondom het vooroverleg. Daarnaast is er gewerkt aan het verkrijgen van inzicht in de werkzaamheden van de afdeling. Zo wordt momenteel gewerkt aan het maken van een digitaal dashboard, waar data overzichtelijk weergegeven wordt. Het doel hiervan is dat met name het management en de procesmanagers inzicht hebben in onder andere de werkvoorraad, de gemiddelde doorlooptijden en het aantal afgehandelde zaken en dat zij dit kunnen gebruiken als stuurinformatie. Om verder grip te krijgen op de werkzaamheden, is een aantal medewerkers van de afdeling bovendien gestart met het creëren van een tool waarin bedrijfs- en werkprocessen duidelijk weergegeven en geborgd kunnen worden en waar tevens bijbehorende informatie, zoals gedetailleerde procesdocumentatie, inclusief procesbeschrijvingen en werkinstructies, geplaatst kan worden.

6.4 Verbeteren van de samenwerking (intern en extern)

Een ander speerpunt van het afgelopen jaar voor de afdeling was samenwerking. Het ging daarbij om het (meer) opzoeken van samenwerking met andere afdelingen uit het fysieke domein en daarbuiten, evenals het verder verbeteren van de bestaande samenwerkingen met de verschillende afdelingen en externe samenwerkingspartners (e.g., ODIJ en VRK). Terugkijkend op het afgelopen jaar, kan worden gesteld dat de afdeling hier flinke stappen in heeft gemaakt. In de samenwerking met verschillende afdelingen en partners is te zien hoe dit naar een hoger niveau is getild en hoe er nieuwe vormen van samenwerking zijn ontstaan. Een opvallend voorbeeld hiervan is de samenwerking met de politie, justitie en de afdeling V&H in de Waarderpolder die in het afgelopen jaar naar een hoger niveau is getild, doordat er een structureel samenwerkingsverband is opgesteld met een focus op ondermijning en strijdig gebruik. De partijen weten elkaar nu beter te vinden, kunnen elkaar gemakkelijk bevragen en kennis en kunde met elkaar uitwisselen. Een ander voorbeeld is de samenwerking met de afdeling PCM op het gebied van de verschillende omgevingstafels die zijn georganiseerd voor specifieke PCM-projecten en die door zowel interne als externe deelnemers als succesvol zijn ervaren. Tot slot is er ook de verbeterde samenwerking met afdelingen als OMB en JZ, waar in het afgelopen jaar regelmatig overleggen mee zijn geweest. Deze verschillende voorbeelden beschrijven situaties waar een positieve bijdrage is geleverd aan de samenwerking. Over het algemeen is te merken dat de verschillende teams op de afdeling, maar ook collega's uit teams van andere afdelingen elkaar beter weten te vinden. De zichtbaarheid van de afdeling VTH lijkt toe te nemen. Het doel is om deze lijn in 2025 door te blijven zetten.

Deel II – Uitvoeringsprogramma

7 Inleiding

Het doel van het VTH-Uitvoeringsprogramma 2025 is om inzichtelijk te maken welke activiteiten de gemeente Haarlem op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de fysieke leefomgeving in 2025 wil uitvoeren. Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de missie, visie, strategie en doelen zoals beschreven en vastgesteld in het VTH-Beleidsplan 2024-2028.

In het evaluatieprogramma (deel I) werd teruggeblikt op 2024. De acties, verbeterpunten en ontwikkelingen die daarin worden beschreven, zijn meegenomen in het VTH-Uitvoeringsprogramma voor 2025. Het uitvoeringsprogramma houdt rekening met deze acties, verbeterpunten en ontwikkelingen en voegt daar, op basis van de in het beleidsplan gestelde ambities, acties en ontwikkelingen aan toe. Het doel is om deze acties en ontwikkelingen in 2025 naast de wettelijke taken uit te gaan voeren.

Net zoals het VTH-Beleidsplan, is het VTH-Uitvoeringsprogramma tot stand gekomen in samenwerking met collega's uit verschillende disciplines (zowel binnen als buiten de gemeente Haarlem). De input die zij hebben geleverd is verwerkt in de ontwikkelingen en acties uit dit uitvoeringsprogramma.

In het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 8, wordt ingegaan op de speerpunten op het gebied van de VTH-taken, waar de afdeling VTH zich in 2025 op wil richten. In hoofdstuk 9 wordt vervolgens de samenwerking met de verbonden partijen (zowel binnen als buiten de gemeente) beschreven. Tot slot wordt in hoofdstuk 10 ingegaan op de borging van financiële middelen.

8 Speerpunten en ambities voor 2025

In dit hoofdstuk worden de doelen en prioriteiten voor de afdeling VTH voor 2025 beschreven. De prioriteiten voor de afdeling voor 2025 zijn tweeledig. Aan de ene kant zal aandacht besteed worden aan de aandachtspunten uit de evaluatie van 2024. Aan de andere kant, zal ook worden gewerkt aan aanvullende doelen en taken van de afdeling die bijdragen aan het behalen van de doelen en ambities zoals die zijn beschreven in het VTH-Beleidsplan 2024-2028.

8.1 Wettelijke taken en relevante ontwikkeling

8.1.1 *Omgevingswet*

Aan de hand van de aanbevelingen van BMC, zoals kort beschreven in hoofdstuk 4, paragraaf 4.2.1, van het evaluatieprogramma gaat de gemeente (en specifiek de afdeling VTH) een actieprogramma of verschillende projectopdrachten opstellen om met de aanbevelingen aan de slag te gaan. Op die manier worden de aanbevelingen, in een nader te bepalen volgorde, opgepakt in de komende jaren om zo het Omgevingswet-proof functioneren van de gemeente te bevorderen.

Zoals in het evaluatieprogramma benoemd, zijn er naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in 2024, onderzoeken gestart naar de implementatie van de Omgevingswet in de processen en naar de legesverordening. Deze onderzoeken lopen door in 2025 en aan de hand van de uitkomsten zullen er in 2025 aanpassingen gedaan worden in de werkwijzen, processen en/of de legesverordening.

8.1.2 *Langdurige handhavingstrajecten en grote opgaven*

Langdurige en grote opgaven waren een ander belangrijk speerpunt voor de afdeling in 2024. Het doel was om daar zo effectief en efficiënt mogelijk om te gaan met de beschikbare capaciteit. Op dit gebied zijn in het afgelopen jaar al belangrijke stappen gezet door anders te gaan sanctioneren en de focus te leggen op of er zicht is op legalisatie. In 2025 wordt deze lijn doorgezet en zal worden toegewerkt naar een nieuwe aanmeld- en prioriteringssystematiek, waarbij locaties die zich lenen voor een projectmatige aanpak (in samenwerking met andere afdelingen) worden geïnventariseerd en geprioriteerd op basis van nog nader vast te stellen criteria (e.g., kansrijkheid, tijdsbesteding en effect op de stad). Op deze nieuwe aanpak zal in het Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma 2025-2026 gereflecteerd worden.

8.1.3 *Nieuwe collega's brandveiligheid*

Het aantrekken van nieuwe collega's op het gebied van brandveiligheid blijft een belangrijke prioriteit voor de afdeling in 2025. Binnen de gemeente wordt momenteel gemerkt dat er nog onvoldoende capaciteit is op het gebied van brandveiligheid. De afdeling VTH moet en wil meer inzet plegen op dit onderwerp en trekt daarom in 2025 een nieuwe toezichthouder brandveiligheid aan die zich extra zal gaan richten op horecabedrijven en kritische objecten om die ook mee te nemen in de regels rondom brandveiligheid. Behalve het werven van nieuwe collega's, wordt er ingezet op het verder versterken van het handhavingsarrangement, middels het samenwerken met andere afdelingen en externe partijen.

8.1.4 Bestuurlijke boete

Voor 2024 had de afdeling de ambitie om de bestuurlijke boete vaker toe te passen indien de situatie dit toe liet omdat werd opgemerkt dat de huidige sanctieinstrumenten in de markt niet toereikend waren voor bewuste overtreders. Om dit probleem aan te pakken, heeft de afdeling in 2024 een aantal keer de bestuurlijke boete toegepast met wisselend succes. Het wisselende succes van de bestuurlijke boete hield verband met de juridische complexiteit van het toepassen van de boete. Vanwege de juridische complexiteit van de bestuurlijke boete, laat de afdeling een onderzoek doen. In dit onderzoek worden de werkwijze van de afdeling en de mogelijkheden tegen het licht gehouden.

Over het algemeen kan gesteld worden dat het doel is om de bestuurlijke boete in 2025 vaker toe te passen als waardevolle aanvulling op het handhavingsarrangement.

8.1.5 Toezicht en handhaving

De afdeling VTH gaat in 2025 de samenwerking met de afdeling V&H verder uitbreiden en meer opzoeken in een breder pakket van opgaves. Het gaat daarbij om opgaves als de Waarderpolder, garagebox acties, woonfraude en huisvesting, en de opslag van gevaarlijke stoffen zoals explosieven en vuurwerk.

Daarnaast zal de afdeling ook aan de slag gaan met wijkaanpakken. Daarbij zal gefocust worden op een wijk en daarvoor is een capaciteit van 0.5 fte beschikbaar gesteld. De wijkaanpak vraagt veel capaciteit van juristen en toezichthouders, maar kan in sommige situaties erg efficiënt zijn en voordelen opleveren in vergelijking met de reguliere aanpak.

Verder gaat de afdeling VTH in 2025 meewerken aan één woonwagenlocatie en het voorbereiden op een tweede locatie mits daar capaciteit voor beschikbaar komt. Voor dit project is eveneens 0.5 fte capaciteit nodig.

8.1.6 Bouwtoezicht

Door gebrek aan capaciteit, veroorzaakt door vacatureruimte en krapte op de arbeidsmarkt, evenals een toename in de complexiteit van het werk, is het voorgekomen dat locaties minder, of zelfs helemaal niet, bezocht zijn gedurende de uitvoering. Prioriteit is daarbij altijd gegeven aan constructieve veiligheid (in het reguliere proces) en separate controles op brandveiligheid. In de komende jaren gaat de afdeling VTH bij het toezicht in de bouwfase gebruik maken van een toezichtprotocol. Dit protocol zal in de komende periode ontwikkeld worden en wordt afgestemd op de specifieke situatie van de gemeente Haarlem. Op die manier werkt de gemeente toe naar een eenduidige en efficiënte werkwijze voor het houden van toezicht op de bouw.

8.1.7 Vergunningsprocedures

In de vergunningverlening wordt met enige regelmaat geconstateerd dat gemeentelijke verordeningen en beleidsregels niet, of niet goed, aansluiten op elkaar en/of op landelijke wet- en regelgeving. Dit leidt ertoe dat het uitermate complex is om een aanvraag in te dienen die voldoet aan alle beleidsregels, als gevolg waarvan er veel moet worden afgeweken.

Hoewel in het VTH Beleidsplan 2024-2028 is beschreven dat de gemeente werkt en handelt conform de Big-8 beleidscyclus, blijkt het in de praktijk vaak nog ingewikkeld om de beleidscyclus te sluiten. Dit volgt ook uit het rapport 'Kansen Benutten' van BMC dat dieper ingaat op de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeente Haarlem.

In 2025 start een project dat onderzoek doet naar de beleidscyclus, de verschillende fases daarin en wat er moet gebeuren om de beleidscyclus meer te sluiten.

8.1.8 Kinderopvang

Op het gebied van de kinderopvang zijn een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen te zien voor 2025. Zo heeft het ministerie een wetsvoorstel en een ontwerpbesluit opgesteld om de verschillen in de kwaliteit van gastouderopvang te verkleinen. De verwachting is dat deze aangepaste wet- en regelgeving rondom gastouderopvang begin 2025 zal worden vastgesteld. De inwerkingtreding van de nieuwe wet- en regelgeving zal dan naar alle waarschijnlijkheid vanaf 2026 plaats gaan vinden, zodat toezichthouders, gemeenten, en de branche zich voldoende kunnen voorbereiden op de nieuwe eisen. Met dit in gedachten zal de afdeling gaan inventariseren wat zij moet doen om zich voor te bereiden op deze nieuwe wet- en regelgeving en zal zij met deze punten aan de slag gaan.

8.1.9 Huisvesting en leegstand

Door in 2022 uitvoering te geven aan de Woonvisie en de huisvestingsverordening, wordt hard gewerkt aan het realiseren van een passende woning voor alle Haarlemmers.

De aanpak onrechtmatige bewoning en het tegengaan van adresfraude is een van de prioriteiten uit het Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid. In 2025 zal dit project (Waarderpolder) worden voortgezet als regulier werk en onderdeel van het handhavingsbeleid VTH.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is er voor 2023 en 2024 voor de handhaving op de leegstandsverordening 2 fte in de programmabegroting opgenomen, maar voor 2025 is er nog geen budget opgenomen. Van de leegstandsverordening is bovendien tot op heden nog geen evaluatie geweest. In afwachting van deze evaluatie en in verband met het wegvallen van de tijdelijke formele formatie op dit gebied, heeft de afdeling VTH deze taak (tijdelijk) ondergebracht bij het team Huisvesting. De afdeling stopt dus niet met het uitvoeren van de taken op het gebied van de leegstandsverordening, maar de capaciteit op deze taken wordt wel afgeschaald, omdat deze niet meer beschikbaar is zoals voorheen (er kan niet meer de 2fte worden ingezet die voorheen beschikbaar was). Omdat de leegstandsverordeningstaken nu bij het team Huisvesting zijn belegd, moeten zij hun aandacht verdelen. Dit heeft als gevolg dat dit ten koste gaat van de huisvestingstaken.

Wetswijzigingen

De Woonvisie Haarlem 'Samen Doorbouwen aan een Duurzaam (t)huis' loopt tot en met 31 december 2025. Op dit moment zijn gemeenten nog verplicht om elke vijf jaar een nieuwe woonvisie vast te stellen op basis van de Woningwet. Dit verandert met het wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting' dat waarschijnlijk dit najaar door de Tweede Kamer wordt behandeld. Wanneer de wet in werking treedt (op zijn vroegst 1 juli 2025, afhankelijk van de behandeldatum) wordt volkshuisvesting een doel onder de Omgevingswet en wordt het volkshuisvestingsprogramma een verplicht programma onder de Omgevingswet. Dit zal waarschijnlijk ook gevolgen hebben voor de afdeling VTH.

8.1.10 Parkeren

De werkprocessen binnen het team Parkeren omvatten veel maatwerk en controles, wat het werk foutgevoelig maakt. Door het gebrek aan senioriteit en capaciteit op procesmanagement met betrekking tot het onderwerp parkeren, huren we in 2025 gedurende een periode van 3 tot 6 maanden een procesmanager in. Deze procesmanager gaat ervoor zorgen dat de werkprocessen goed en efficiënt gaan verlopen met als einddoel het verbeteren van de kwaliteit en het krijgen van een beheersbaar proces.

Per 1 juni 2025 wordt de zero-emissie zone ingevoerd. In voorbereiding hierop wordt in het vergunningen- en ontheffingsstelsel geregeld dat de 'ontheffing marktondernemers' beschikbaar

komt. Voor 2025 is er 0.5 fte extra nodig om de ontheffingen voor de zero-emissiezone te kunnen verlenen. De verwachting is dat de periode van 1 januari 2026 tot februari 2028 de inzet van ca. 0.5 fte vraagt, terwijl de periode 1 februari 2028 tot 31 december 2029 0.1 fte vraagt.

De facturatie gaat voor de vergunningen en ontheffingen mee met de gemeentelijke aanslag (combi kohier) in februari 2025. De facturatie voor bezoekersparkeren wordt in 2025 naar één keer per jaar terug gebracht. De huidige afspraak is dat er meerdere keren per jaar wordt afgerekend met de vergunninghouders. Per periode wordt het gebruikte bedrag, wanneer dat meer is dan 10 euro, in rekening gebracht door Cocensus. In het jaar erop volgt de eindafrekening. Het voordeel van éénmaal per jaar factureren is dat het minder arbeidsintensief is voor de interne organisatie, er minder capaciteit wordt gevraagd en de kans op fouten afneemt (kwaliteit neemt toe).

8.1.11 Vooroverleg

Zoals in hoofdstuk 4.3.2 is benoemd, is er een projectgroep die zich bezighoudt met het inrichten van het vooroverleg binnen de afdeling VTH. Hierbij gaat het om het informatieverzoek en de conceptaanvraag/principeverzoek. In 2025 zal verder vorm gegeven worden aan deze processen en het streven is om het vooroverleg in de loop van 2025 te implementeren en uit te gaan voeren.

8.1.12 Gebiedsgericht werken

Naast het team Toezicht en Handhaving, maakt het team Vergunningverlening van de afdeling VTH sinds eind 2024 ook gebruik van een gebiedsgestuurde werkaanpak. Op het moment van schrijven wordt er binnen team Vergunningverlening gewerkt aan de hand van vijf gebieden (Centrum, Oost, Noord, Schalkwijk en Zuid-West), verdeeld over een drietal coördinatoren. Het doel is om, in de aankomende periode, de gebiedsgestuurde aanpak uit te breiden en te gaan werken met een vijftal coördinatoren (waarbij elke coördinator zijn of haar eigen gebied heeft). Daarnaast wordt er gestuurd op het ontwikkelen van specialismen waardoor er ook gebiedsoverstijgend kan en zal worden gewerkt.

8.1.13 Welstand

In 2024 zijn een aantal kwetsbaarheden aan het licht gekomen op het gebied van welstand. Deze kwetsbaarheden zaten ingeweven in de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK). De kwetsbaarheden zijn in de laatste maanden van 2024 onderzocht en zullen in de loop van 2025 gemitigeerd worden.

Een van de kwetsbaarheden die in het afgelopen jaar naar boven is gekomen, is de grote rol van de functie van Secretaris AOK. Deze functie was tot nu toe belegd bij één collega van de afdeling VTH, die de ambtelijke ondersteuning vormde van de commissie en daarmee de schakel tussen de afdeling en de AOK. In 2024 is echter gebleken dat deze functie te veel is om te beleggen bij een persoon en dat het er daarnaast ook voor zorgt dat de functie kwetsbaar wordt (e.g., in het geval van uitval is er geen alternatief). Op basis van dit gegeven, is besloten om deze functie naar een meer coördinerend niveau te tillen en twee parttime assistenten toe te voegen. Op die manier worden de taken van de secretaris verdeeld over meer functies en wordt het proces minder kwetsbaar in het geval van onvoorziene uitval.

Een ander aandachtspunt in de ambtelijke ondersteuning van de AOK is de ambtelijke toetsing aan de Nota Ruimtelijke Kwaliteit (de welstandsnota). In 2013 is door de gemeenteraad het besluit genomen om bij eenvoudige aanvragen de toetsing ambtelijk af te doen om op deze wijze een versnellingslag te kunnen maken. In 2024 is de stap gemaakt om daadwerkelijk de ambtelijke toetsing op te pakken en deze toe te vertrouwen aan een groep plantoetsers die dit naast hun wettelijke taken ('reguliere werkzaamheden') doen. Deze werkwijze bevalt goed en heeft geresulteerd in een flinke versnellingslag. In 2025 is het doel te waarborgen dat de ambtelijke toetsing van voldoende kwaliteit is door de groep plantoetsers om te vormen in het Team Ambtelijke Toetsing Omgevingskwaliteit. Hoewel de toetsing nog steeds naast hun reguliere werkzaamheden zal plaatsvinden, zal de Secretaris AOK meer invloed krijgen doordat deze een coördinerende rol krijgt over dit team. Daarnaast zal worden geïnvesteerd in bijscholing op het gebied van de nieuwe werkzaamheden van de plantoetsers.

8.2 Doelen en ambities

Naast de wettelijke taken en ontwikkelingen op het gebied van toezicht en handhaving, gaat de afdeling VTH zich in 2025 ook bezig houden met het werken aan de doelen die zij voor zichzelf heeft gesteld in het VTH-Beleidsplan 2024-2028. In het beleidsplan zijn een aantal doelen vastgesteld waar de afdeling de komende vier jaar aan gaat werken, namelijk het verkrijgen van inzicht, het optimaliseren van de processen van de VTH-taken en het ontwikkelen van de organisatie rondom de VTH-taken.

8.2.1 Uitbreiding en ontwikkeling personeelbestand

Een van de doelen van de afdeling voor de periode 2024-2028 is het ontwikkelen van de organisatie. Onderdeel hiervan is het uitbreiden en ontwikkelen van het personeelbestand door onder andere op een duurzame wijze nieuwe collega's aan te trekken en hen op een gepaste manier in te werken en te verwelkomen op de afdeling en in hun respectievelijke teams. Daarbij zal rekening worden gehouden met de wet DBA en zal de samenwerking met externe partijen (bijvoorbeeld andere gemeenten) meer worden opgezocht om op die manier gebruik te kunnen maken van elkaars kennis en expertise.

De raad heeft vanaf 2024 32 fte formatie beschikbaar gesteld om meer capaciteit te creëren op de VTH-taken. Met deze extra capaciteit verwacht de afdeling de komende vier jaar onder andere te kunnen werken aan het vergaren en verspreiden van kennis op het gebied van cultureel erfgoed. Daarnaast verwacht de afdeling door de extra capaciteit de komende vier jaar te kunnen werken aan de in het VTH-Beleidsplan 2024-2028 gestelde doelen en zo toe te werken naar de visie op de VTH-taken zoals in het beleidsplan vastgesteld. Om het personeelbestand op orde te krijgen, gaat de afdeling zich in 2025 opnieuw richten op de werving van nieuwe medewerkers. Dit vereist aandacht omdat het gezien de krapte op de arbeidsmarkt een uitdaging kan zijn om geschikte nieuwe collega's aan te trekken.

8.2.2 Kennis vergroten en delen

Naast het werken aan de ontwikkeling van de organisatie door middel van het aantrekken van nieuwe collega's en het op een gedegen wijze onboarden, werkt de afdeling ook aan het ontwikkelen van de organisatie door middel van het delen van kennis en ervaringen en het vergroten van de bestaande kennisvoorraad. De afdeling probeert dit te bereiken door het delen van kennis te stimuleren tussen de verschillende teams op de afdeling, maar ook met andere afdelingen door middel van masterclasses, werksessies en meeloopdagen. In 2024 zijn er al een aantal masterclasses en werksessies georganiseerd en was het mogelijk voor collega's (van andere afdelingen) om met collega's uit de verschillende VTH-teams mee te lopen. Het doel is om deze lijn in 2025 voort te zetten.

en het aanbod van masterclasses, werksessies en meeloopdagen (in samenwerking met andere afdelingen) uit te breiden.

8.2.3 Ontwikkeling van systemen en processen

De afdeling zal ook in 2025 verder werken aan het optimaliseren van de systemen en processen. Zo zal het zaakstelsel (PowerBrowser) verder doorontwikkeld worden. Ook is de afdeling aangehaakt bij het gemeentebrede project met betrekking tot de implementatie van Engage Process. In dit programma worden alle processen binnen de gemeente vastgelegd. Er wordt onderzocht of dit programma uitkomst biedt voor het centraliseren van informatie, zodat medewerkers op één centrale plek de procedure, de werkinstructies en andere relevante informatie kunnen vinden. Indien dit het geval lijkt, zal dit in de loop van 2025 ingericht worden.

8.2.4 Datagestuurd werken

In 2025 gaat de afdeling daarnaast meer datagestuurd werken. In 2024 is al een start gemaakt met het koppelen van het zaakstelsel PowerBrowser aan Qlikview, waar data uit het stelsel overzichtelijk in cijfers wordt weergegeven. Qlikview wordt, met ondersteuning van de afdeling DIA, in 2025 verder ingericht en het management en de procesmanagers gaan deze informatie gebruiken om de teams aan en bij te sturen waar nodig.

9 Samenwerking met verbonden partijen

Voor de verbonden partijen (ODIJ en VRK) die taken uitvoeren binnen het VTH-werkveld geldt dat hierover jaarlijks apart aan de gemeenteraad stukken worden voorgelegd en hierover wordt gerapporteerd (begroting, jaarrekening, etc.). In dit hoofdstuk wordt dan ook alleen de algemene voortgang benoemd. Voor het overige wordt verwezen naar de stukken van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) en de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK).

9.1 De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)

9.1.1 Taken

De ODIJ voert voor de gemeente Haarlem het basispakket milieu uit (wettelijk verplicht ondergebracht bij een omgevingsdienst). Verder verzorgt de ODIJ het inrichting-gebonden milieutakenpakket voor Haarlem en voert dit uit, en ten slotte (als plustaak), heeft de ODIJ het signaaltoezicht op brandveiligheid en bouw- en woningtoezichttaken bij milieuinrichtingen. Daarnaast voert de ODIJ de algemene advisering voor Haarlem uit met betrekking tot Schipholtaken.

9.1.2 Uitvoeringsprogramma 2025

Het uitvoeringsprogramma voor 2025 van de ODIJ is in de vergadering van 10 december 2024 vastgesteld. In dat [Uitvoeringsprogramma VTH 2025](#) staat hoe de ODIJ in 2025 concreet met uitvoerings- en handhavingsactiviteiten op grond van de Omgevingswet, de Wet kinderopvang en de Alcoholwet omgaat. De ODIJ gaat een groot deel van haar beschikbare capaciteit in 2025 besteden aan haar wettelijke taken, waaronder handhavingsverzoeken en aanvragen tot (omgevings)vergunningen. Voor de gemeente Haarlem zal de ODIJ op verschillende gebieden – waaronder toezicht en handhaving evenals vergunningverlening milieu, bodem en asbest – controles uitvoeren en advies geven.

9.1.3 Interbestuurlijk programma

Het kabinet stelt naar aanleiding van de bevindingen door de commissie van Aertsen in haar memo van 22 augustus 2022 aan de Kamer dat de vraag om een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel op het terrein van milieu zeer belangrijk is. Hiertoe is een Interbestuurlijk Programma (IBP) opgesteld, waarin verschillende acties zijn geformuleerd. De primaire focus van het IBP is het op orde brengen van de uitvoering van de basistaken. Om inhoudelijk bij te dragen aan het opstellen van het IBP, participeert de ODIJ in meerdere pijlers. Eén van de onderdelen uit dit IBP VTH is het versterken van de GR. Dit vraagt ook input en denkkraft van de afdeling VTH als opdrachtgever van de ODIJ. Een onderdeel hiervan is het meer cijfermatig onderbouwen van waar er risico's zijn.

9.2 Veiligheidsregio Kennemerland, Brandweer

9.2.1 Taken VRK, Brandweer

De VRK geeft voor de gemeente Haarlem advies over brandveiligheid bij bestemmingsplannen en voor een deel bij omgevingsvergunningsaanvragen activiteit bouwen, milieutechnische zaken en aanvragen voor evenementen.

In het kader van toezicht op de brandveiligheid voert de VRK diverse soorten controles uit. Dit zijn voornamelijk de periodieke controles op de omgevingsvergunningen brandveilig gebruik en gebruiksmeldingen. Daarnaast voert de VRK-controles uit op grote evenementen en andere tijdelijke inrichtingen.

9.2.2 Jaarplan 2025

Op het moment van schrijven heeft de VRK het Jaarplan voor 2025 nog niet met de gemeente gedeeld. De VRK deelt de ontwerpbegroting van het volgende jaar en het jaarverslag van het volgende jaar, jaarlijks in april met de gemeenten. De gemeenten worden dan in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren, waarna de stukken worden besproken in het Dagelijks Bestuur en in juli definitief worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Hoewel de het Jaarplan voor 2025 nog niet met de gemeente Haarlem is gedeeld, is al wel bekend dat de uurlonen op zullen lopen (naar €136 per uur) voor 2025. Deze nieuwe voorgestelde uurlonen zijn nog niet opgenomen in de begroting. Deze nieuwe uurlonen zullen worden besproken en vastgesteld voor de zomer en daar moet dan in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling VRK een besluit over worden genomen. In principe neemt de gemeente het wettelijke aantal uren af op het gebied van de VRK brandveiligheid en volgt zij verder de landelijke lijn.

9.2.3 Verantwoording 2024-2025

Met een tussenrapportage en een jaaroverzicht informeert de Sector Risicobeheersing van de VRK de gemeente Haarlem twee keer per jaar (resp. kort na de eerste helft van het jaar (september) en vervolgens zo spoedig mogelijk na de jaarwisseling (eind januari)) over de bereikte resultaten in het betreffende jaar. Op het moment van schrijven is de afdeling nog in afwachting van de tweede tussenrapportage.

9.3 Veiligheidsregio Kennemerland, GGD

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op kinderopvang. Eventuele handhavingsacties, voortvloeiend uit de inspecties, worden door de gemeente uitgevoerd.

9.3.1 Taken VRK, GGD

De inspecties kinderopvang worden uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD). Jaarlijks wordt hierover in samenspraak met de GGD een werkplan opgesteld.

9.3.2 Verantwoording 2024

Met het jaarverslag legt het college verantwoording af over het uitgevoerde toezicht en de handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang in het kader van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen aan de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspectie van het Onderwijs voert jaarlijks een risicoanalyse uit waarbij wordt nagegaan of er risico's zijn in de uitvoering van de taken die gemeenten krachtens de Wet kinderopvang heeft op het gebied van toezicht en handhaving. De risicoanalyse is uitgevoerd op basis van de aangeleverde verantwoording over de taken in het jaar 2023 en gegevens uit de landelijke systemen die worden gebruikt voor het toezicht en de handhaving op de Wet kinderopvang. Op basis van deze gegevens heeft de inspectie geen aanleiding voor het uitvoeren van een onderzoek.

Het resultaat over 2024 wordt in de loop van 2025 bekend en de verantwoording voor 2024 wordt voor 1 juli 2025 vastgesteld door het college B&W.

9.3.3 Jaarplan 2025

Eind 2024 heeft de GGD een korte terugblik gegeven op 2024 en tegelijkertijd een voorstel voor de inspecties 2025 opgesteld. Aan de hand van dit voorstel is de opdracht verstrekt voor de inspectie kinderopvang die de GGD in 2025 voor de gemeente Haarlem uitvoert.

Net als bij de VRK Brandweer, valt ook bij de GGD op dat de uurlonen in 2025 op zullen lopen. Deze nieuwe uurlonen zijn nog niet opgenomen in de begroting en zullen worden besproken en vastgesteld voor de zomer. In het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling VRK zal hier dan een besluit over moeten worden genomen. De gemeente neemt in principe het wettelijke aantal uren af op het gebied van de GGD en volgt daarnaast de landelijke lijn bij de adviezen. Echter blijkt wel dat de kosten toe zullen gaan nemen en dit kan mogelijk gevolgen hebben voor het aantal uren dat de gemeente af neemt op het gebied van adviezen.

10 Borging financiële middelen

In de begroting 2024-2028 van de gemeente Haarlem worden in programma 6 – Burger, bestuur en veiligheid – de financiële middelen beschikbaar gesteld die nodig zijn om de taken uit te voeren. Specifiek vallen de werkzaamheden onder paragraaf 6.3 – Openbare orde en veiligheid. De uitvoering van de VTH-taken wordt deels gedekt uit de algemene middelen en deels uit de inkomsten op de leges.

De inkomsten van de bouwleges staan genoemd in de tabel ‘Opbrengst belastingen en heffingen’ welke te vinden is op pagina 191 en 192 van de begroting. Voor 2025 is een bedrag van €12.496.000 geraamd voor de baten leges fysieke leefomgeving. Eventuele afwijkingen worden volgens de bestaande afspraken aan de raad verantwoord en deze kunnen zo nodig bijgesteld worden

De bijdragen aan de verbonden partijen staan vermeld in de tabel ‘Gemeenschappelijke regelingen’ op pagina 129 van de begroting.

De salariskosten voor het personeel van de afdeling VTH staat in de tabel ‘5.4 Overzicht personeel’ op pagina 264 van de begroting.

Deel III – Bijlagen

Bijlage 1 – Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

11.1 Wettelijke basis

Het is een wettelijke verplichting (vastgesteld in het Besluit Omgevingsrecht, artikel 13.8) om de uitvoerings- en handhavingsstrategie uit te werken in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de werkzaamheden het komende jaar zullen worden verricht.

11.2 Reikwijdte werkzaamheden

Dit document gaat over de activiteiten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Dat zijn de VTH-taken die voortvloeien uit wet- en regelgeving op het gebied van milieu, bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid, de Alcoholwet, delen van de APV, de Huisvestigingsverordening, parkeren en kinderopvang.

Niet al deze taken worden door de gemeente zelf uitgevoerd. Het regionale informatie en expertisecentrum (RIEC) is een belangrijke partner bij de inspanningen om fraude en ondermijning te bestrijden die raken aan het werkterrein van VTH. De ODIJ verricht de uitvoerende milieutaken en de VRK verricht een deel van de taken op het gebied van brandveiligheid en kinderopvang. De resultaten van hun werkzaamheden zijn van invloed op de gewenste resultaten in de leefomgeving van de gemeente waar dit uitvoeringsprogramma over gaat, maar ze worden apart aan de raad ter vaststelling of kennisgeving toegezonden.

De taken op het gebied van 'veiligheid en handhaving in de openbare ruimte' vallen buiten de scope van dit uitvoeringsprogramma. Deze werkzaamheden worden jaarlijks gevat in een apart actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving van de afdeling Veiligheid en Handhaving (V&H). Dit plan wordt jaarlijks opgesteld en vastgesteld door het college van B&W. Uiteraard worden de beide programma's op elkaar afgestemd voor zover er overlap is op onderwerpen (zoals bijvoorbeeld bij het project Lelie, de inspecties woonwagencentra, de RIEC knooppunten en de Waarderpolder).

11.3 Geldende regelgeving als basis voor de uit te voeren taken

De vergunningverlening, het toezicht en de beginselplicht tot handhaving is voor de gemeenten vastgelegd in een aantal wetten en regels. Daarbij moet worden voldaan aan door het Rijk vastgestelde minimale kwaliteitscriteria.

De gemeenten hebben de vrijheid om bij de uitvoering van hun taken zelf een prioritering aan te brengen. De wetten en regels waarop het VTH-beleid is gebaseerd zijn onder andere de Omgevingswet (waarin een groot aantal wetten is opgegaan), de Huisvestigingswet, de Alcoholwet en de Wet op Kansspelen.

11.4 Algemene uitgangspunten in de werkwijze

Er is sprake van algemene uitgangspunten in de werkwijze van de gemeente bij de uitvoering van VTH-taken. In Haarlem worden bij de uitvoering van de VTH-werkzaamheden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Gelijke gevallen worden gelijk behandeld;
- De eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen staat voorop;

- Het toezicht en de handhaving vinden in redelijkheid, dat wil zeggen proportioneel, plaats;
- Er is een goede informatie-uitwisseling en samenwerking met in- en externe partners;
- Er wordt in begrijpelijke taal en eenduidig naar de burgers gecommuniceerd;
- Bij de prioritering van inzet van middelen wordt rekening gehouden met de grootste risico's – bescherming van de volksgezondheid en de veiligheid staan daarbij voorop;
- Overtredingen die niet op initiatief van de overtreder zelf worden beëindigd, worden met bestuurlijke middelen aangepakt;
- Als een bestuursrechtelijke procedure wordt gestart, moet deze ook worden afgemaakt (dit draagt bij aan de bestuurlijke geloofwaardigheid);
- Vergunningen worden tijdig verleend;
- Ketenaanpak en integrale aanpak zijn vereist;
- Het algemeen belang versus privaat belang wordt zorgvuldig afgewogen in ieder proces;
- De kennis en kunde van de medewerkers zijn op adequaat niveau conform de geldende kwaliteitseisen VTH.

11.5 Beleidscyclus

Doormiddel van de zogenoemde 'Big-8' feedbackcyclus (figuur 1) wordt permanent gemonitord of de juiste dingen worden gedaan en of die dingen goed worden gedaan. Dit gebeurt op zowel de korte als op de lange termijn. Er wordt jaarlijks zicht gehouden op het proces, de voortgang wordt geëvalueerd en de processen worden indien nodig bijgesteld (afgeronde, aangepaste of nieuwe processen). Op die manier kan er ook een beeld gevormd worden of de inspanningen van de afdeling daadwerkelijk bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen voor toezicht en handhaving. Binnen het continu leren en verbeteren, het toepassen van de ISO-systematiek en de 'Big-8'-systematiek zal ook in 2025 worden gewerkt aan:

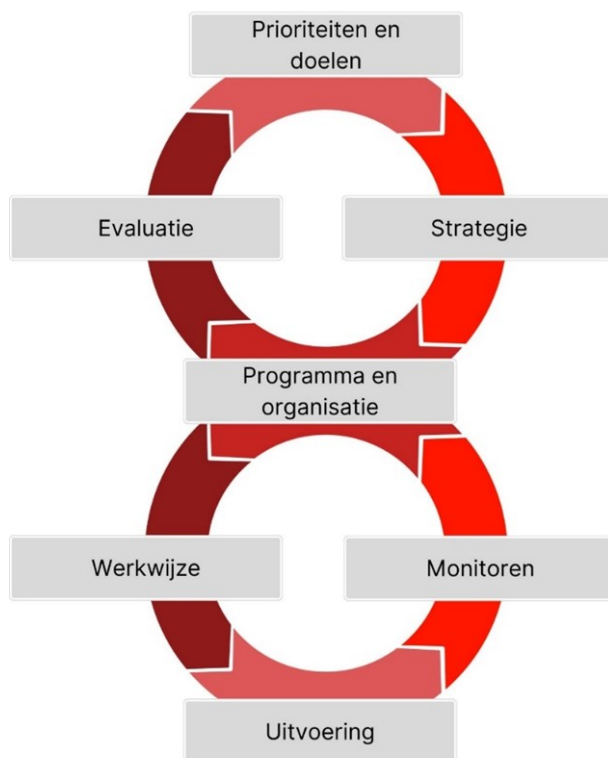
- De informatievoorziening, met als doel de monitoring, evaluatie en verslaggeving verder te verbeteren;
- Het oppakken van de analyseresultaten en uit te voeren acties uit het BMC onderzoek. Dit onderzoek is in 2024 gestart en zal in 2025 worden voortgezet en tot resultaten leiden;
- Het oppakken van de analyseresultaten en uit te voeren acties uit het 213a onderzoek naar deregulering. Dit onderzoek is in 2024 gestart en zal in 2025 tot resultaten leiden;
- Het verwerken van het onderzoek naar versterken van de VTH-taken in 2023 e.v..

11.6 Omgevingswet en Wkb

De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn per 1 januari 2024 in werking getreden. De daarbij benodigde uitgewerkte werkprocessen zijn in 2023 afgerond.

Ten opzichte van de aanvraag om de omgevingsvergunning waarbij de bouwtechnische en de bestemmingsplanaspecten in één en dezelfde vergunningen worden afgehandeld, vindt er in het nieuwe stelsel een knip plaats tussen enerzijds de bouwactiviteit en anderzijds de omgevingsplanactiviteit (zie figuur 2). Op grond van de Wkb verandert het vergunningentraject voor de bouwactiviteiten in de komende jaren stapsgewijs (gefaseerde invoering gevolklassen 1, 2 en 3).

Figuur 1. *Big-8 Beleidscyclus*

Figuur 2. Knip tussen bouwactiviteiten en omgevingsplanactiviteiten

Bouwen onder de Omgevingswet en Kwaliteitsborging	
Omgevingsplanactiviteit Omgevingswet, artikel 5.1.1.a	Bouwactiviteit Omgevingswet, artikel 5.1.2.a
Vergunningplichtig Meldingplichtig Vergunningvrij Besluit bouwwerken leefomgeving art. 2.2.7.2.2 (bruidsschat)	Vergunningplichtig Overige bouwwerken Meldingplichtig Besluit bouwwerken leefomgeving art. 2.15bis (gkf)
Vergunningvrij Besluit bouwwerken leefomgeving §2.3.3	Vergunningvrij Besluit bouwwerken leefomgeving §2.3.2
Landelijk Gemeentelijk	Landelijk

11.7 Kwaliteitscriteria

Alle hierboven genoemde VTH-werkzaamheden dragen bij aan een duurzame, gezonde, veilige, toegankelijke en historisch waardevolle stad. Om dit te realiseren hanteert de gemeente Haarlem de landelijke VTH-kwaliteitscriteria. Het doel van deze landelijke kwaliteitscriteria is om bij de uitvoering van de VTH-taken een meer gelijkmatige aanpak over het hele land te bereiken, waardoor de uitvoering van die taken in de breedte overal van een kwalitatief verantwoord niveau is.

In 2022 zijn de kwaliteitscriteria 2.2 vervangen voor de nieuwere versie 2.3. Het voldoen aan deze kwaliteitscriteria is in de afgelopen jaren onder druk komen te staan door de groei van de werkvoorraad, de hogere ambities rond het bouwen van woningen en de inbedding van de doelen uit de vastgestelde Omgevingsvisie. Binnen het doel om de VTH-taken te versterken binnen het fysieke domein, is blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria het uitgangspunt.

11.8 Het kwaliteitszorgsysteem VTH

Het kwaliteitszorgsysteem VTH is voor iedereen zichtbaar, door dat alle relevante informatie op Insite vindbaar is. Het bevat onder andere informatie over de proceseigenaar, de procesverantwoordelijke, wie er intern en extern betrokken zijn bij de verschillende processen en welke landelijke en gemeentelijke wetgeving van toepassing is. Daarnaast zijn de relevante beleidsdocumenten beschikbaar en bevat het de beschrijvingen van werkprocessen en de werkinstructies. Dit is opgezet om uniformiteit aan te brengen in de werkwijze en geleverde kwaliteit door de medewerkers die met één en dezelfde soort taak bezig zijn. Daarnaast wordt regelmatig getoetst of de werkprocessen nog 'lean' zijn ingericht.

11.9 Inspelen op actuele vraagstukken

De werkzaamheden in de fysieke leefomgeving zijn nooit voor 100% vooraf te plannen. Het is noodzakelijk om flexibel te kunnen schuiven binnen het programma. Dat betekent dat wanneer zich specifieke zaken voordoen die acuut aandacht behoeven, daarop direct moet kunnen worden geacteerd. Een gevolg hiervan kan zijn dat op dat moment niet alle in dit Uitvoeringsprogramma 2025 opgenomen activiteiten volledig kunnen worden gerealiseerd. In het evaluatieverslag VTH voer 2025, dat begin 2026 verschijnt, wordt hierover uiteraard ook gerapporteerd.

11.10 Handhavingsstrategie

11.10.1 *Beginselflicht tot handhaven*

Een belangrijk uitgangspunt bij handhaving is dat de gemeente in beginsel over moet gaan tot handhaving bij overtreding van wet- en regelgeving waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Dit wordt de beginselflicht tot handhaving genoemd. In de jurisprudentie is over deze beginselflicht de volgende standaardoverweging tot stand gekomen: 'Gelet op het algemeen belang dat is gediend met de handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moet maken. Slechts in bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd dit niet te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet uitzicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.'.

Ondanks de beginselflicht tot handhaving kan in bepaalde gevallen worden besloten om niet tot handhaving over te gaan of dat op een later moment te doen. Dit heeft te maken met het spanningsveld tussen de omvang van de taken op het terrein van toezicht en handhaving enerzijds en de daarvoor beschikbare capaciteit anderzijds. Daarom is het noodzakelijk om keuzes te maken op basis van vastgestelde prioriteiten. Handhaven op de langere termijn ('uitgesteld handhaven') kan juist een bewuste strategische keuze zijn in het kader van integraal programmatisch handhaven. Uitgesteld handhaven moet dan ook niet verward worden met gedogen. In situaties waarbij sprake is van gedogen wordt een gedoogbeschikking afgegeven.

Prioriteiten stellen in handhavingsbeleid mag, maar geheel afzien van handhaving niet. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt dat prioritering in handhavingsbeleid is toegestaan, maar dat beleid dat inhoudt dat tegen overtredingen die in het handhavingsbeleid een lage prioriteit hebben in het geheel niet handhavend zal worden opgetreden, rechte(n)s niet aanvaardbaar is, omdat daarmee het te handhaven wettelijk voorschrift wordt ondergraven.

11.10.2 *Handhaving in Haarlem (VTH)*

Bij de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken wordt de eigen verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van burgers en bedrijven gestimuleerd bij het oplossen van vraagstukken. Als dat niet leidt tot een voldoende resultaat kan in voorkomende gevallen handhaving volgen.

In geval van vergunningplichtige activiteiten is dit aan de orde wanneer tijdens controles wordt geconstateerd dat niet conform de verleende vergunningen wordt gewerkt. De toezichthouders proberen zoveel mogelijk afwijkingen ten opzichte van de vergunningen direct met de vergunninghouder op te lossen. Lukt dit niet, dan volgt op grond van de Algemene wet bestuursrecht eerst een waarschuwing. Als dat ook niet tot een oplossing leidt, wordt veelal besloten tot bestuursrechtelijke handhaving. Daarnaast vindt handhaving plaats naar aanleiding van geplande toezichtacties of de afhandeling van klachten en meldingen. Afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding wordt de overtreder gewaarschuwd of wordt er direct bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk opgetreden.

In het geval van een klacht of incidentmelding neemt een toezichthouder contact op met de melder en beoordeelt hij of zij de situatie ter plaatse. Indien sprake is van een overtreding, wordt hiertegen opgetreden. In sommige gevallen kan de melding middels een overleg worden afgedaan. Indien overleg niet toereikend blijkt te zijn, wordt (indien sprake van een overtreding) een handhavingstraject gestart. Dit kan leiden tot intensieve trajecten waarbij ook juridische capaciteit moet worden ingezet. Indien een formeel verzoek om handhaving wordt ingediend, wordt hier standaard juridische capaciteit op ingezet. In veel gevallen blijkt dat er achter indienen van een klacht of het doen van een melding, sprake is van (ook) andere conflicten tussen omwonenden. Een duurzame oplossing wordt dan niet gevonden in het volgen van (handhavings-)procedures, maar in het opstarten van het goede gesprek tussen alle betrokken partijen.

11.10.3 *Handhaving onder de Wkb*

Onder de Wkb komt een groot deel van de verantwoordelijkheid bij de kwaliteitsborger te liggen. Echter, heeft de kwaliteitsborger zelf geen handhavingsbevoegdheid, waardoor het college van B&W het bevoegd gezag blijft voor de handhaving. Dit is bepaald in artikel 18.2 van de Omgevingswet, gelezen in samenhang met artikel 4.3, lid 1, bus a van de Omgevingswet en artikel 4.9 van de Omgevingswet. Indien bij een overtreding wordt geconstateerd dat er geen verklaring van de kwaliteitsborger is, moet er handhavend worden opgetreden. Of er wel of niet handhavend wordt opgetreden is een afweging die de afdeling VTH elke keer moet maken. Het is echter belangrijk om de evenredigheid van handhaving te bewaren.

11.11 Vormen van toezicht en handhaving

In de fysieke leefomgeving in Haarlem zijn de volgende vormen van toezicht en controle te onderscheiden:

1. *Vergunningsgericht toezicht*: uitvoeren van controles naar aanleiding van verleende vergunningen/meldingen;
2. *Objectgericht toezicht*: toezicht op categorieën objecten zoals eigen gemeentelijk bezit en monumenten;
3. *Gebiedsgericht toezicht*: toezicht op wijkniveau naar aanleiding van klachten, meldingen of voor enig jaar geformuleerde speerpunten;
4. *Doelgroepsgericht toezicht*: toezicht op bepaalde groepen met dezelfde soort overtreding;
5. *Signaaltoezicht*: toezicht naar aanleiding van klachten en meldingen;
6. *Piepsysteem*: vergunde bouwwerken, waarbij bouwkosten niet hoger zijn dan €50.000,-.

Bijlage 2 – Procescriteria beleidscyclus VTH-taken

De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De procescriteria zijn te vinden in het Omgevingsbesluit, artikelen 13.5 tot en met 13.11.

12.1 Twee cycli: beleidsvormend en uitvoerend

De beleidsvormende cyclus is voornamelijk het domein van de bevoegde gezagen. Hier worden de kaders geformuleerd voor het uitvoeringsprogramma. De uitvoerende cyclus ligt deels bij omgevingsdiensten en deel bij bevoegde gezagen zelf.

12.2 Big-8 model is een samenhangend geheel

Het samenhangende geheel van beide cycli wordt ook wel Big-8 genoemd. Dit model maakt vanuit een strategisch kader de vertaling naar operationeel beleid ten behoeve van kwaliteitsborging samen met een sluitende planning- en control cyclus.

Door deze cycli te volgen, wordt de cyclus, die begint bij het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid, gesloten.

12.3 De procescriteria volgens de Omgevingswet

De procescriteria geven de elementen aan die minimaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast moeten de criteria worden gebruikt bij het inrichten van de organisatie. De volgende procescriteria worden onderscheiden:

- De uitvoeringsstrategie (artikel 13.5 en 13.6);
- De handhavingsstrategie (artikel 13.5 en 13.6);
- Het uitvoeringsprogramma (artikel 13.8);
- De uitvoeringsagenda (artikel 13.6);
- De uitvoeringsorganisatie (artikel 13.9);
- De borging van middelen (artikel 13.10);
- De evaluatierapportage (artikel 13.11).

12.4 Huidige regelgeving opgenomen via Invoeringswet

Via de Invoeringswet Omgevingswet is de huidige regelgeving over VTH uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) opgenomen in paragraaf 18.3.2 (strategische en programmatische uitvoering en handhaving) van de Omgevingswet. Bij algemene maatregelen van bestuur (zoals het Omgevingsbesluit) stellen de betrokken bestuursorganen regels over de strategische en programmatische uitoefening van deze taken op. Dat doen zij in het belang van een doelmatige uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak.

12.5 Randvoorwaarden hogere kwaliteit handhaving

In hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit staan de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van handhaving te komen. Met name de artikelen 13.5 tot en met 13.11 gaan dieper in op de procescriteria, de afzonderlijke onderdelen van de strategische en programmatische uitvoering en handhaving.

12.6 Beleidscyclus VTH onder de Omgevingswet

Figuur 3. Beleidscyclus VTH onder de Omgevingswet

